

PROGNOSE FOR LANDBRUGETS ØKONOMISKE RESULTATER 2016-2019

September 2017

Indhold

SAMMENDRAG	3
PROGNOSE FOR LANDBRUGETS RESULTATER	4
Baggrund	4
Resultater for heltidsbedrifter	4
Følsomhed	5
Aktiver, gæld og investeringer	6
MÆLKEPRODUCENTER	7
SAMMENDRAG	7
Konjunktur og driftsresultat	8
Indkomstgrupper	11
Størrelsesgrupper	12
Følsomhed	13
Nulpunktspris, resultat - mælkeproducenter	14
Aktiver, gæld og investering	15
SVINEPRODUCENTER	16
SAMMENDRAG	16
Konjunktur og driftsresultat	17
Indkomstgrupper	20
Størrelsesgrupper	21
Følsomhed	23
Nulpunktspris, resultat - slagtesvine- og smågriseproducenter	24
PLANTEPRODUCENTER	27
SAMMENDRAG	27
Konjunktur og driftsresultat	28
Indkomstgrupper	30
Størrelsesgrupper	31
Følsomhed	32
Nulpunktspris, resultat - kornproducenter	33
Aktiver, gæld og investering	34
Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger	35
Bilag 2: Datamateriale og definitioner	38

REDAKTION:

Erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser (Ansh., Sektor)

T +45 8740 5175

M +45 2013 5175

E kak@seges.dk

Seniorkonsulent Nikolaj Kleis Nielsen (Svin)

T +45 8740 5154

M +45 3035 0316

E nikn@seges.dk

Konsulent Arne Munk (Kvæg og økologi)

T +45 8740 5240

M +45 2334 7369

E arm@seges.dk

Seniorkonsulent Ove Lund (Planter)

T +45 8740 5479

M +45 2026 6121

E ovl@seges.dk

SAMMENDRAG

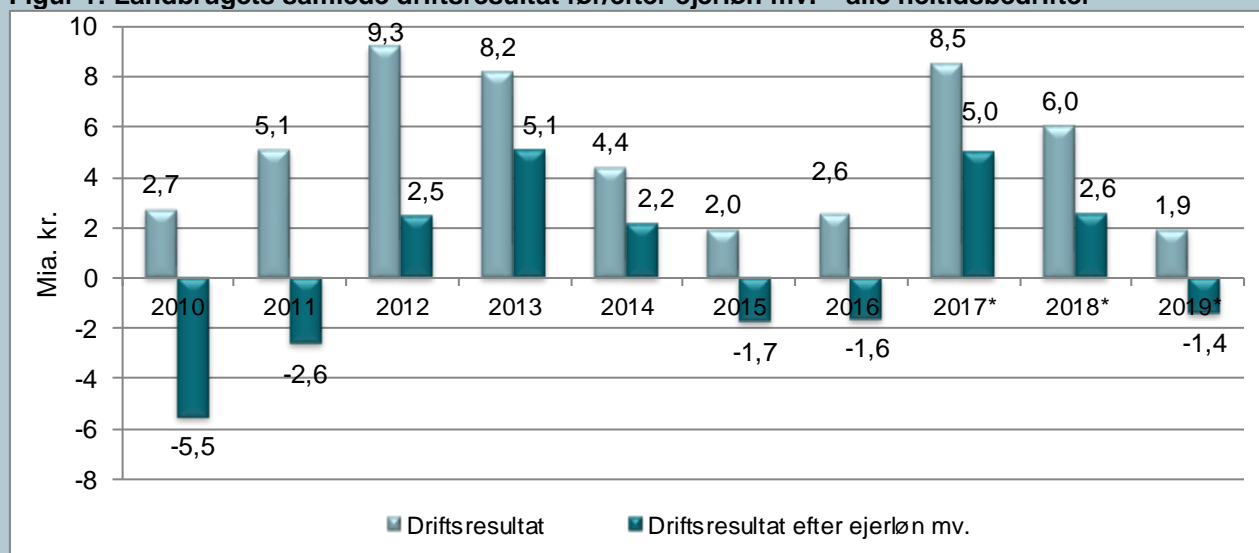
Mælke- og svineproducenterne er i den bedste fase af en højkonjunktur

Højkonjunktoren i store dele af landbruget har bidt sig fast. Priserne på mælk og svinekød har rettet sig fra et meget lavt niveau, og har nu nået et niveau pænt over et "normalår", og de gode konjunkturer har sammen med forbedret produktivitet medført højere indtjening. Desuden slår vigtige elementer af fødevarer- og landbrugspakken fuldt igennem fra 2017.

Heltidsbedrifters samlede driftsresultat efter ejerløn mv. ventes derfor at stige fra minus 1,6 mia. kr. i 2016 til et plus på 5,0 mia. kr. i 2017.

De høje priser på svinekød og mælk skyldes især stærk efterspørgsel fra Kina og det øvrige Asien samt et fald i landbrugsproduktionen i flere lande under den seneste lavkonjunktur i 2015 og 2016, hvor priserne var lave og produktionsøkonomien svækket.

Figur 1: Landbrugets samlede driftsresultat før/efter ejerløn mv. – alle heltidsbedrifter

Der er stor spredning i indkomsterne. Trods højkonjunktoren er en del bedrifter fortsat økonomisk udfordret. Andre landbrug opnår en tilstrækkelig indkomst til både at aflønne ejerens arbejdskraft og forrente egenkapitalen. Spredningen findes såvel inden for som på tværs af driftsgrenene.

Mælkeproducenter

Mælkeproducenternes indkomst bundede i 2016 med et forventet minus på ca. 450.000 kr. efter ejerløn mv. Mælkepriserne steg dog i andet halvår 2016 fra et meget lavt niveau og er i 2017 steget til over niveauet i et "normalår". Driftsresultatet efter ejerløn mv. ventes at stige til ca. 750.000 kr. i både 2017 og 2018.

Svineproducenter

Svineproducenternes indkomst nåede bunden i 2015, og i løbet af 2016 kom svinepriserne op i nærheden af et "normalår". Pristigningerne er fortsat i 2017, og driftsresultat efter ejerløn mv. for en gennemsnitlig svineproducent ventes at nå knap 1,35 mio. kr. i 2017, men ventes at falde igen i 2018 til ca. 224.000 kr.

Planteproducenter

Planteproducenternes indkomst har været nogenlunde stabil de senere år i niveauet 100.000-250.000 kr. efter ejerløn mv. - 2016 dog med underskud på næsten 200.000 på grund af lave udbytter. I 2017 og 2018 forventes et nulresultat efter ejerløn mv. trods en positiv udbytteeffekt fra fødevarer- og landbrugspakken.

PROGNOSE FOR LANDBRUGETS RESULTATER

Baggrund

Landbrugets indkomst har været udsat for store prisudsving siden finanskrisen i 2008/9, der medførte store prisfald, tab på finansielle instrumenter og fald i egenkapitalen. Efter en kort højkonjunktur indenfor perioden 2012-2014 blev landbruget ramt af nye økonomiske stød, herunder Ruslands importforbud, et svigtende kinesisk marked samt ophør af EU's mælkekvoter. Det sendte landbrugets priser til rekordlave niveauer i 2015/2016, hvorfra priserne siden er steget.

Svine- og mælkeproducenterne befinder sig i øjeblikket i den bedste fase af en højkonjunktur. Prisen på svinekød begyndte at stige i andet kvartal 2016, og hjulpet af stærk efterspørgsel fra blandt andet Kina og det øvrige Asien, har priserne nået et højt niveau over sommeren 2017. Dollarfald og lidt aftagende efterspørgsel fra Asien samt vejrforhold i Europa har dog taget toppen af de sæsonmæssige stigninger.

Prisen på mælk steg lidt senere end svinekød, men er efterhånden også kommet op på et niveau, som ligger et stykke over prisen i et "normalår". Stigningen i både svine- og mælkeprisen er ligeledes et udtryk for, at produktionen i en længere periode har ligget lavt som følge af ekstremt lave globale priser i 2015/16, der betød dårlig produktionsøkonomi. Produktionen er nu så småt ved at vokse igen, og underforsyningen i markedet indhentes gradvist.

Udover de gunstige konjunkturer styrkes landbrugets indkomster også af forrige års "fødevare- og landbrugspakke", hvor væsentlige dele, ikke mindst øgede gødningsnormer, er blevet fuldt indfaset i 2017. Derudover slår de senere års betydelige forbedringer af landbrugets produktivitet og effektivitet kraftigere igennem, nu hvor priserne har rettet sig.

Priserne på de fleste afgrøder har siden 2014 ligget nogenlunde stabilt omkring niveauet for et "normalår". Det har medført relativt stabile indkomster for planteproducenterne, dog påvirket af ændringer i udbytter som følge af vejrmæssige forhold, samt udrulningen af fødevare- og landbrugspakken.

Reduktion af EU-støtten fra 2013-2020 i CAP2020 er inkluderet i prognosen. Der forudsættes endvidere fortsat lave renter, jf. Bilag 1 samt nogenlunde uændrede priser på brændstof i prognoseperioden.

Resultater for heltidsbedrifter

Figuren i "Sammendrag" ovenfor samt Tabel 1 og 2 viser det forventede akkumulerede driftsresultat for heltidsbrug frem til 2019 hhv. før og efter ejerløn mv. "Driftsresultat efter ejerløn mv." er defineret i Bilag 2.

I den seneste højkonjunktur i 2012-2014 lå heltidsbedriftenes akkumulerede driftsresultat efter ejerløn mv. mellem 2 og 5 mia. kr. i overskud. Herefter faldt driftsresultatet efter ejerløn mv. til minus 1,6-1,7 mia. kr. i 2015-2016, som markerede bunden i den efterfølgende dybe lavkonjunktur.

Under den aktuelle højkonjunktur i store dele af landbruget ventes det samlede driftsresultat efter ejerløn mv. at toppe på niveauet 2,6 - 5 mia. kr. i 2017-2018. Vi forventer dog, at en cyklisk vending for både prisen på svinekød og mælk gradvist vil indtræffe i 2018, efterhånden som produktionen af svinekød og mælk stiger i lyset af de højere afregningspriser. Ekskl. mink forventes driftsresultatet efter ejerløn mv. at være nogenlunde på niveau i 2018 og 2019.

Der er stor forskel på resultaterne såvel indenfor de enkelte driftsgrene som mellem driftsgrenene, hvilket fremgår af tabellerne samt de efterfølgende afsnit for mælke-, svine- og planteproducenter.

Tabel 1: Driftsresultater – heltidsbrugs samlede driftsresultat og gns. for driftsgrene

Landbrugets samlede driftsresultat, mia. kr.	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Antal heltidsbrug	10.771	9.766	9.400	9.100	8.800
Alle heltidsbrug	2,0	2,6	8,5	6,0	1,9
<i>Alle heltidsbrug, ekskl. mink</i>	0,6	3,0	8,5	5,9	1,4
Gns. Driftsresultat, 1.000 kr.					
Mælkeproducenter	25	15	1.186	1.208	281
Svineproducenter	-353	1.001	1.734	615	-101
Planteproducenter	373	99	305	296	329

Tabel 2: Driftsresultater efter ejerløn mv. Heltidsbrugs samlede driftsresultat og gns. for driftsgrene*

Landbrugets samlede driftsresultat, efter ejerløn mv., mia. kr.	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Alle heltidsbrug	-1,7	-1,6	5,0	2,6	-1,4
<i>Alle heltidsbrug, ekskl. mink</i>	-2,8	-0,9	5,3	2,8	-1,5
Gns. Driftsresultat, 1.000 kr.					
Mælkeproducenter	-477	-447	738	757	-173
Svineproducenter	-625	349	1.346	224	-495
Planteproducenter	87	-192	3	-15	26

* 2017-2019: Prognose fra SEGES. "Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2.

Følsomhed

I Bilag 1 gengives baggrunden for estimerne for de væsentligste priser og renter. I tabellen nedenfor er der angivet følsomhedsberegninger for 2018 for ændringer i nogle af de væsentligste priser og renter. I de efterfølgende afsnit uddybes følsomhedsberegningerne for hver driftsgren.

Tabel 3: Ændring i driftsresultat - heltidsbedrifter, 2018*

Mia. kr.	Hele sektoren
Driftsresultat	6,0
Driftsresultat efter ejerløn mv.	2,6
Mælkeafregning 20 øre/kg lavere	-1,2
Mælkeafregning 20 øre/kg højere	1,2
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg lavere	-1,1
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg højere	1,1
Korn og proteinpriser hhv. 15 og 10 kr./hkg. lavere	0,6
Korn og proteinpriser hhv. 10 og 20 kr./hkg. højere	-0,8
Renter ca. 0,75 pct.point højere**	-1,5
Renter ca. 0,50 pct.point lavere**	1,0

* Pris- og renteudsvingene er valgt ud fra et sandsynlighedsinterval, der ventes at opfange ca. 2/3 af prisbevægelserne. Som i det centrale skøn er pris-/rentepronosen et udtryk for den forventede gennemsnitligt handlede pris/rente, og ikke højest/lavest pris/rente.

** Der forudsættes et parallelskifte på variable lån, uanset løbetid og underliggende aktiver, mens den lange rente fastholdes.

Aktiver, gæld og investeringer

Op gennem 00'erne steg landbrugets gældsætning kraftigt, primært på grund af stigende jordpriser. Siden er stigningstakten faldet betydeligt, og fra 2016 til 2018 forventes gælden i erhvervet som helhed at falde lidt. Det skyldes blandt andet de gode konjunkturer i store dele af landbruget, et relativt lavt investeringsniveauet samt at ejendomspriserne og antallet af ejendomshandler er faldet. Endelig omsættes der relativt flere højt belånte ejendomme, og den finansielle sektor bidrager undertiden til konsolidering ved ejerskifter af kriseramte bedrifter.

Realkreditgælden udgør ca. 70 procent af heltidsbedriftenes samlede gæld. Ca. 84 procent af gælden er med variabel rente. Dette ventes ikke at ændre sig nævneværdigt i prognoseperioden. Der er dog en tendens til, at landmændene har benyttet de seneste rentefald til at skifte til lån med lavere rentetilpasningsfrekvens.

Heltidsbedriftenes soliditetsgrad forventes at falde lidt i prognoseperioden. Dog er soliditetsgraden ligesom "Aktiver i alt" og "Egenkapital" i Tabel 4 afhængig af aktivernes værdiansættelse, hvorom der hersker usikkerhed.

Investeringsaktiviteten i landbruget er fortsat forholdsvis lav, sammenlignet med en "normal" konjunkturfase og sammenlignet med niveauet for afskrivninger. Siden finanskrisen brød ud i 2008 har der i hovedparten af årene været negative nettoinvesteringer. Det skyldes, at der de fleste år har været likviditetsunderskud og pres på egenkapitalen, hvilket har vanskeliggjort egenfinansiering af investeringer. Samtidig har der for mange bedrifter været vanskelig adgang til kapital. Udover at begrænse investeringsomfanget, har disse forhold også begrænset aktiviteten på ejendomsmarkedet.

De senere års lavkonjunktur med lave priser på nogle af de tunge landbrugsvarer vil sammen med vanskelig kreditadgang og stramme vilkår medføre et fortsat relativt lavt investeringsniveau. I 2017 og 2018 forventes investeringsomfanget dog at stige lidt under indtryk af forbedret likviditet, investeringsstøtteordningen for slagtesvineproducenterne og den almindelige strukturudvikling. Investeringskvoten (se definition i Bilag 2) ventes at ligge på 3,7-3,8 pct. i 2017-2018, hvilket fortsat er lavere end det historisk gennemsnitlige niveau på 5-6 procent.

Tabel 4: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer - samlet for alle heltidsbrug

Mia kr.	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Fast ejendom	273	268	269	272	275
Landbrugsaktiver i alt	343	339	338	339	340
Aktiver i alt	381	374	373	374	375
Realkreditlån	-179	-179	-175	-173	-172
Bank-/sparekasselån	-52	-51	-50	-49	-50
Gæld i alt	-255	-257	-251	-248	-248
Egenkapital**	90	80	81	81	78
Investeringer i alt	-13	-13	-14	-14	-14
Nøgletal, pct.					
Soliditetsgrad	23,7	21,4	21,7	21,6	20,9

* 2017-2019: Prognose fra SEGES. I prognoseperioden forudsættes det, at ejendomspriserne følger den generelle inflationsudvikling.

** Differencen mellem aktiver og hhv. gæld og egenkapital skyldes hensættelser til udskudt skat.

MÆLKEPRODUCENTER

SAMMENDRAG

Et par år med god indtjening

Mælkeprisen i 2017 forventes at ligge cirka 60 øre over niveauet i 2016. Det medfører en markant forbedret indtjening. Driftsresultat efter ejerløn mv. i 2017 ventes således på 738.000 kr. i gennemsnit for alle mælkeproducenter. Det er en forbedring på knap 1,2 mio. kr. i forhold til det foreløbige resultat i 2016.

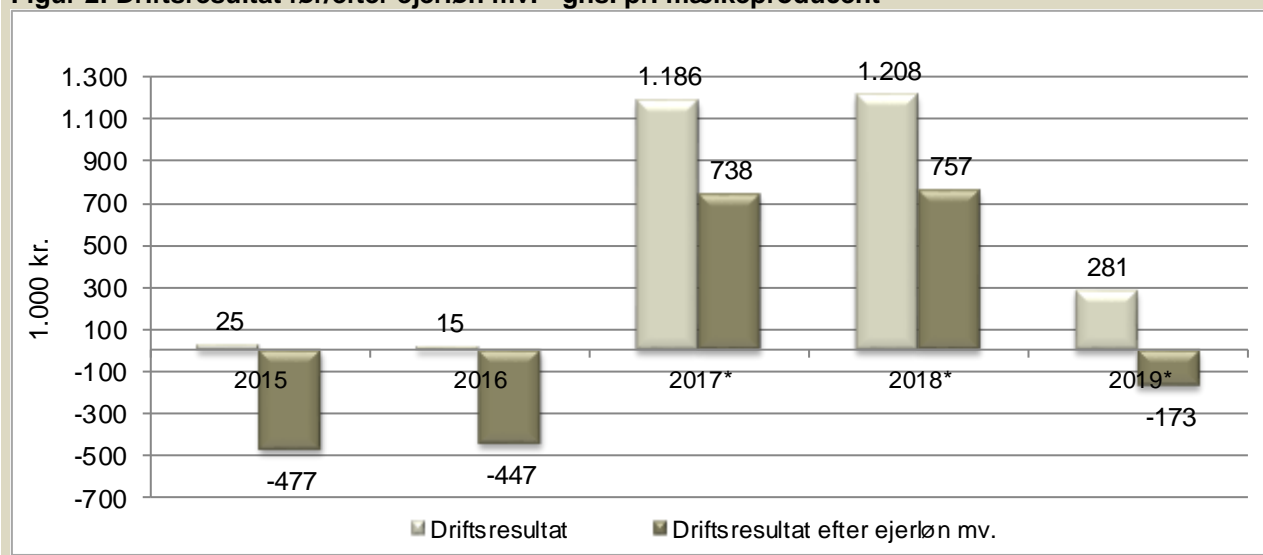
Det er tiltrængt efter to hårde år i 2015 og 2016, hvor de konventionelle bedrifter forventes at få et samlet underskud efter ejerløn mv. på godt 1 mio. kr. De store konventionelle bedrifters underskud efter ejerløn mv. i 2015 og 2016 forventes tilsammen på godt 1,8 mio. kr.

På de økologiske bedrifter forventes driftsresultatet efter ejerløn mv. at blive på knap 1,1 mio. kr. i gennemsnit i 2017. De foreløbige tal for 2016 viser et driftsresultat efter ejerløn mv. på 684.000 kr. – en fremgang på knap 400.000 kr. i forhold til 2015. Fremgangen hænger sammen med stigninger i øko-tillægget for mælk og oksekød. Forskellen i prisen på økologisk og konventionel mælk forventes dog at være aftagende, men stadig væsentligt over det historiske gennemsnit på 55 øre pr. kg.

Mælke markedet vendte i sidste halvdel af 2016, og har - efter en mindre tilbagegang i foråret 2017 - fortsat den positive udvikling henover sommeren. Prognosen forudsætter yderligere prisstigning i 4. kvartal 2017, hvor niveauet ventes at kunne holde et godt stykke ind i 2018. I 2018 skønnes som gennemsnit en mælkepris på niveau med 2017.

Der er i sagens natur usikkerhed om prognosen for 2018, især mælkeprisen. Det skal der tages højde for i den økonomiske styring af bedriften, herunder ved udarbejdelse af likviditetsbudget/-aftaler. Prognosen for 2019 bør kun betragtes som et skøn, hvor der er forudsat aftagende højkonjunkturer.

Figur 2: Driftsresultat før/efter ejerløn mv. - gns. pr. mælkeproducent

Konjunktur og driftsresultat

Indledning

Udgangspunktet er de foreløbige vægtede regnskaber for 2016. I maj 2017 var udgangspunktet de endelige vægtede regnskabstal fra SEGES' økonomidatabase.

I forhold til maj-prognosen 2017 er der følgende væsentlige ændringer i forudsætningerne for 2016:

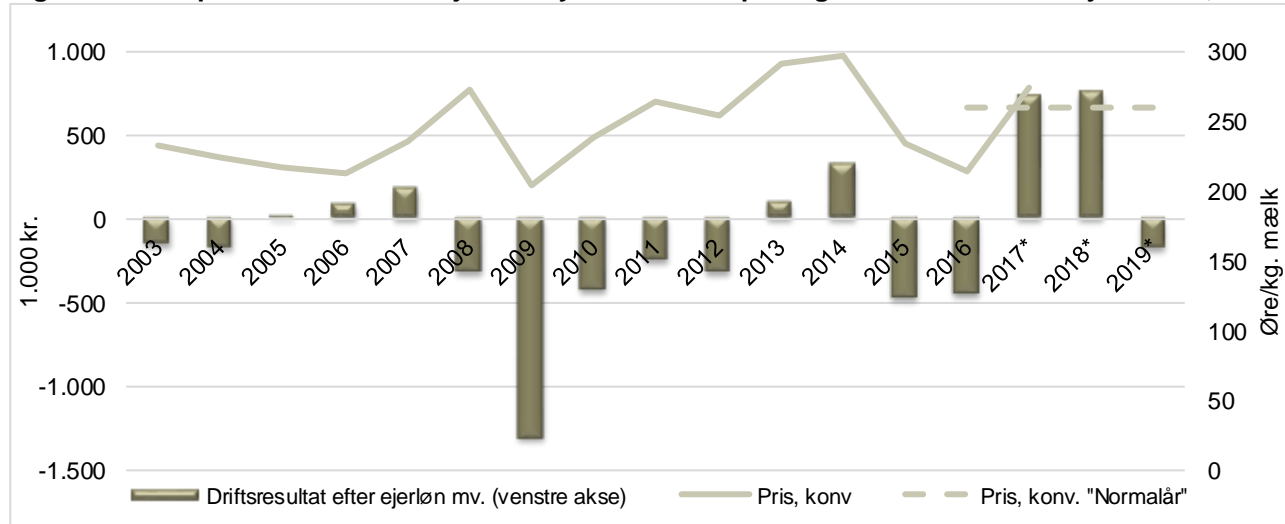
- Fremgang i antal køer og antal ha er justeret op fra 2 pct til 5 pct.
- Ydelsesstigningen er 1 pct. fra både konventionelle og økologiske bedrifter.
- Intern overført grovfoder er opskrevet med 20 pct.
- Løn og vedligeholdelsesomkostninger for økologerne er 15 pct. højere end i 2015.
- Investeringerne i 2016 er på samme niveau som i 2015.

Pr. 1. august 2016 indførte Arla, at leverandører, som anvender non-GM foder, kan få et tillæg til afregningsprisen på en eurocent (7,5 øre pr. kg. mælk) som kompensation for en dyrere foderblanding. Da kun en lille del af producenterne har implementet non-GM foder, indgår dette ikke i prognosen.

Konjunktur

Figur 3 viser de konventionelle mælkeproducenters konjunkturcyklus. Som konsekvens af faldende mælkepris fra efteråret 2014 til sommeren 2016 faldt indtjeningen drastisk. Mælkeprisen vendte i sidste halvdel af 2016 og har - efter en mindre tilbagegang i foråret 2017 - fortsat den positive udvikling henover sommeren. Prognosen forudsætter yderlig prisstigning i 4. kvartal 2017, hvor niveauet ventes at kunne holde et godt stykke ind i 2018. I 2018 skønnes som gennemsnit en mælkepris på niveau med 2017. Prognosen for 2019 bør kun betragtes som et skøn, hvor der er forudsat aftagende konjunkturer.

Figur 3: Mælkeproducenternes konjunkturcyklus – mælkepris og driftsresultat efter ejerløn mv, heltid

Resultatopgørelse – konventionelle mælkeproducenter

En gennemsnitlig konventionel malkekvægbedrift forventes i 2016 at opnå et driftsresultat efter ejerløn mv. på minus 565.000 kr., hvilket er 20.000 kr. lavere end i 2015. Likviditetsbehovet steg ligeledes med 20.000 kr. til i alt 860.000 kr. i 2016.

En stor fremgang i produktionsomfang er den væsentligste årsag til, at driftsresultatet ser ud til at kunne fastholdes i 2016 på trods af en lavere mælkepris på 19 øre pr. kg. EKM i forhold til 2015. Isoleret set svarer prisfaldet til et fald i bruttoudbyttet på 348.000 kr. Realtilvækst og værdiændringer er også lavere i 2016.

I 2017 forventes prisen på mælk at blive godt 60 øre højere pr. kg. end i 2016. Driftsresultatet 2017 forventes at stige med 1,2 mio. kr. i gennemsnit for konventionelle mælkebedrifter til 660.000 kr. Med forudsætning om en stort set uændret mælkepris i 2018, vil driftsresultatet kunne fastholdes på samme niveau i 2018. Prognosen for 2019, hvor der er forudsat aftagende konjunkturer, bør kun betragtes som et skøn.

Tabel 5: Resultatopgørelse og nøgletal - gns. pr. konventionel

	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Antal bedrifter, vejlet	2.844	2.590	2.450	2.350	2.250
Årskøer	173	192	198	202	206
Mælkeydelse pr. årsko	10.036	10.118	10.320	10.527	10.737
Hektar	154	164	167	170	174
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	5.981	6.376	7.918	8.264	7.599
- heraf kvæg	4.568	4.753	6.224	6.534	5.824
Stykomkostninger	-3.260	-3.546	-3.735	-3.899	-4.055
- heraf kvæg	-2.910	-3.177	-3.351	-3.514	-3.662
- heraf mark	-350	-369	-385	-385	-393
Dækningsbidrag	2.722	2.829	4.182	4.364	3.544
- heraf kvæg	1.658	1.576	2.874	3.020	2.162
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.745	-1.882	-1.970	-2.049	-2.127
Afskrivninger mm.	-626	-671	-672	-675	-681
Resultat af primær drift	350	277	1.541	1.640	736
Anden indtjening m.m.	35	69	70	70	71
Afkoblet støtte	490	499	501	506	509
Finansieringsudgifter i alt	-940	-926	-957	-981	-1.016
Resultat efter finansiering	-65	-81	1.154	1.235	299
Driftsresultat	-60	-121	1.114	1.165	228
Heraf værdiændringer, stambesætning	82	14	0	0	0
Heraf værdiændringer, foder	1	2	0	1	0
Driftsresultat efter ejerløn mv.**	-565	-587	661	709	-230
Likviditet før anlægsinvesteringer	233	170	1.100	1.156	568
Likviditetsoverskud/-behov	-838	-859	-216	-211	-852
Konsolidering	-355	-297	448	484	15

* 2017-2019: Prognose fra SEGES. "Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2.

** Fra og med 2016 medregnes kun værdiændringer i stambesætning og foder, og ikke på handelsbeholdningen

Resultatopgørelse – økologiske mælkeproducenter

En gennemsnitlig økologisk malkekvægbedrift forventes i 2016 at opnå et driftsresultat efter ejerløn mv. på 684.000 kr., hvilket er 390.000 kr. højere end i 2015. Likviditetsbehovet steg med 425.000 kr. til i alt 581.000 kr. i 2016. Dette afspejler et stigende investeringsniveau på de økologiske mælkebedrifter.

Det gennemsnitlige økologitillæg var i 2016 på 124 øre pr. kg. mælk, hvor det i 2015 var knap 89 øre pr. kg. Sammen med stigninger i afregningspriser for økologisk oksekød har det givet en positiv udvikling i driftsresultatet på de økologiske mælkebedrifter.

Efterspørgslen efter økologisk mælk er fortsat høj. I prognosen for 2017 har vi forudsat, at prisen for økologisk mælk ligger ca. 90 øre pr. kg. over den konventionelle mælkepris og faldende til knap 80 øre pr. kg. i 2018, primært som følge af et større udbud af økologisk mælk. Driftsresultatet efter ejerløn mv. forventes at blive på godt 1 mio. kr. i gennemsnit i 2017 og knap 900.000 kr. i 2018, og antallet af bedrifter stiger.

Tabel 6: Resultatopgørelse og nøgletal, gns. pr. økologisk mælkeproducent

	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Antal bedrifter, vejlet	326	322	350	400	400
Årskøer	154	171	176	180	183
Mælkeydelse pr. årsko	8.897	9.090	9.272	9.457	9.646
Hektar	199	217	221	226	230
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	6.864	8.014	8.913	9.072	8.595
- heraf kvæg	4.929	5.779	6.484	6.575	6.063
Stykomkostninger	-3.154	-3.624	-4.005	-4.219	-4.359
- heraf kvæg	-2.962	-3.425	-3.793	-4.008	-4.145
- heraf mark	-192	-199	-212	-211	-213
Dækningsbidrag	3.710	4.390	4.908	4.853	4.237
- heraf kvæg	1.967	2.354	2.691	2.567	1.918
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.869	-2.140	-2.239	-2.329	-2.418
Afskrivninger mm.	-678	-718	-728	-731	-735
Resultat af primær drift	1.163	1.532	1.941	1.794	1.083
Anden indtjening m.m.	68	75	76	77	77
Afkoblet støtte	571	598	601	606	609
Finansieringsudgifter i alt	-1.012	-1.063	-1.091	-1.113	-1.147
Resultat efter finansiering	790	1.142	1.526	1.364	623
Driftsresultat	770	1.103	1.488	1.287	546
Heraf værdiændringer, stambesætning	79	14	0	0	0
Heraf værdiændringer, foder	-4	3	0	0	0
Driftsresultat efter ejerløn mv.**	294	684	1.083	880	135
Likviditet før anlægsinvesteringer	955	1.161	1.544	1.435	930
Likviditetsoverskud/-behov	-156	-581	-50	-26	-588
Konsolidering	220	517	577	489	94

* 2017-2019: Prognose fra SEGES. "Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2

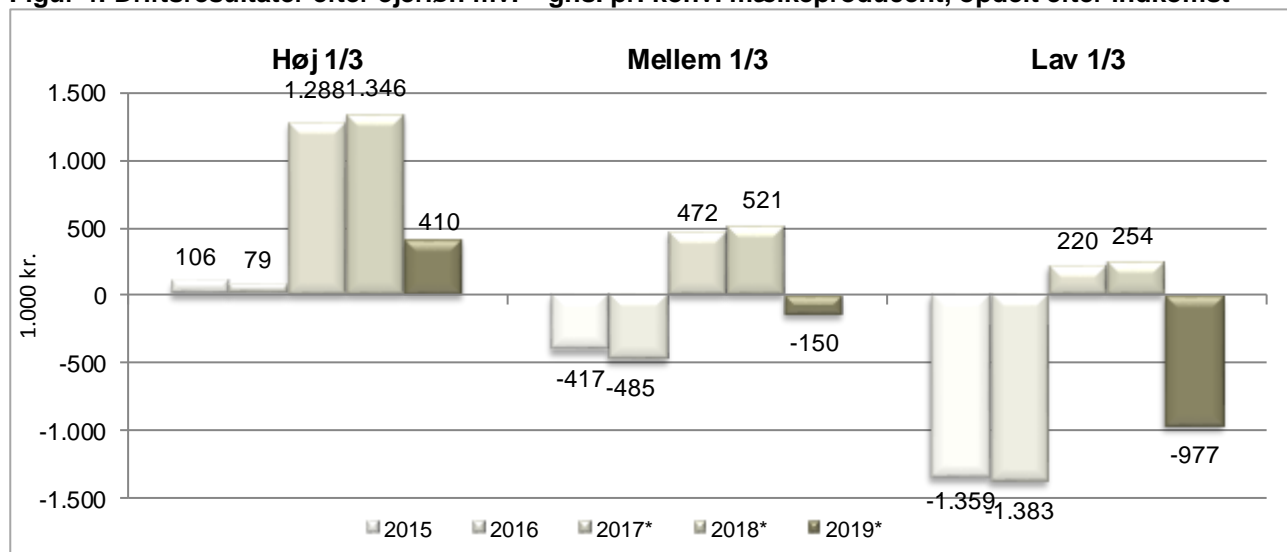
** Fra og med 2016 medregnes kun værdiændringer i stambesætning og foder, og ikke på handelsbeholdningen.

Indkomstgrupper

Inden for de viste grupper er der særdeles stor spredning i bedrifternes resultater. Nedenstående figur viser den forventede spredning for gennemsnittet af de konventionelle mælkeproducenter af henholdsvis grupperne højeste, midterste og laveste tredjedel, målt på driftsresultatet. Eksempelvis forventes det, at forskellen mellem gennemsnittet af højeste og laveste tredjedel vil være på knap 1,1 mio. kr. i 2018.

Selvom niveauet i prognoseperioden er bedre for økologerne, ses der samme spredning som for de konventionelle (ej vist i tabellen).

Figur 4: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. konv. mælkeproducent, opdelt efter indkomst

Nøgletal for indkomstgrupper

Der er stor forskel på bedrifternes evne til at generere indtjening og forrente aktiverne. Det kommer til udtryk i nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad", opdelt efter højeste, mellemste og laveste indkomstgruppe, målt på driftsresultatet i 2016, vist i Tabel 7 for de konventionelle bedrifter og i Tabel 8 for de økologiske bedrifter.

Tabel 7: Nøgletal efter indkomstgruppe - konv. mælkeproducenter

Pct.	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Overskudsgrad, landbrug, gns. alle	3,4	1,9	17,3	17,8	7,4
Højeste 1/3	10,4	9,1	22,6	22,9	13,0
Mellemste 1/3	2,8	0,1	16,3	16,9	6,7
Laveste 1/3	-1,4	-3,0	13,7	14,2	3,2
Afkastningsgrad, landbrug, gns. alle	0,7	0,4	4,3	4,5	1,7
Højeste 1/3	2,1	1,9	5,3	5,3	2,6
Mellemste 1/3	0,6	0,0	3,9	4,1	1,5
Laveste 1/3	-0,3	-0,7	3,6	3,8	0,8

* 2017-2019: Prognose fra SEGES.

Tabel 8: Nøgletal efter indkomstgruppe - økologiske mælkeproducenter

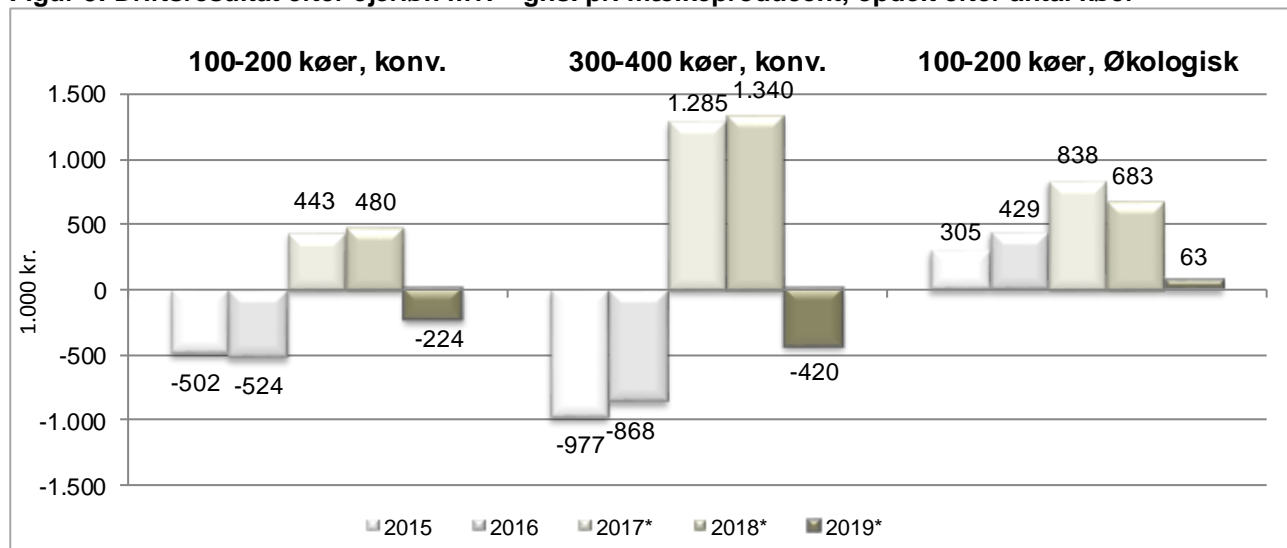
Pct.	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Overskudsgrad, landbrug, gns. alle	15,1	17,3	19,9	17,9	10,6
Højeste 1/3	18,8	22,3	24,4	22,3	14,9
Mellemste 1/3	15,1	15,3	18,4	16,6	9,4
Laveste 1/3	9,5	8,8	12,1	10,3	2,9
Afkastningsgrad, landbrug, gns. alle	3,2	4,1	5,1	4,6	2,5
Højeste 1/3	4,3	5,9	6,9	6,1	3,7
Mellemste 1/3	3,1	3,5	4,4	3,9	2,0
Laveste 1/3	1,9	1,8	2,7	2,3	0,6

* 2017-2019: Prognose fra SEGES.

Størrelsesgrupper

I Figur 5 er vist det foreløbige driftsresultatet efter ejerløn mv. i 2015 for henholdsvis konventionelle bedrifter med mellem 100-200 årskøer og 300-400 årskøer samt økologiske bedrifter med mellem 100-200 årskøer. Derudover vises de foreløbige resultater for 2016 samt prognosen for 2017, 2018 og 2019.

Da de store bedrifter er mere eksponerede over for svingende mælkepriser, forventes også mere svingende resultater for denne gruppe. De store bedrifter (300-400 køer, konventionelle) har udsigt til en forbedring i driftsresultatet efter ejerløn mv. i 2017 på over 2,1 millioner kroner i forhold til 2016 og dermed et driftsresultat efter ejerløn mv. på knap 1,3 mio. kr. i 2017. For både de mindre og store konventionelle bedrifter vil resultatet blive tæt på nul kroner, hvis mælkeprisen i 2017 bliver ca. 30 øre lavere pr. kg. mælk end forudsat i prognosen. Der forventes en tilfredsstillende indtjening for økologerne i hele prognoseperioden.

Figur 5: Driftsresultat efter ejerløn mv. – gns. pr. mælkeproducent, opdelt efter antal køer

Nøgletal for størrelsesgrupper

Tabel 9 viser nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad" for 100-200 årskøer konventionel, 300-400 årskøer konventionel og 100-200 køer, økologisk. I 2015 og 2016 har disse to nøgletal været markant bedre for de økologiske bedrifter, som fortsat vil ligge højt i 2017 og 2018, men også de konventionelle nøgletal forbedres i denne periode.

Tabel 9: Nøgletal efter størrelsesgrupper – mælkeproducenter

Pct.	Antal					
	2016	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Overskudsgrad, landbrug, gns. alle	2.916	4,7	3,9	18,0	18,1	8,0
100-200 køer, konv.	1.066	2,8	0,3	16,3	16,9	6,7
300-400 køer, konv.	217	4,9	4,5	18,9	19,1	8,3
100-200 køer, Økologisk	157	15,6	15,4	18,9	17,1	10,0
Afkastningsgrad, landbrug, gns. alle	2.916	1,0	0,8	4,5	4,6	1,8
100-200 køer, konv.	1.066	0,5	0,1	3,7	3,9	1,4
300-400 køer, konv.	217	1,1	1,0	4,9	5,0	1,9
100-200 køer, Økologisk	157	3,2	3,4	4,5	4,1	2,2

* 2017-2019: Prognose fra SEGES.

Følsomhed

Markedsforholdene for mælkeproducenterne har været meget svingende. Det afspejler sig i prognoserne i form af øget risiko med hensyn til driftsresultaterne.

I Bilag 1 gengives baggrunden for estimerne for de væsentligste priser og for renter. I Tabel 10 er der angivet følsomhedsberegninger for ændringer i priser på mælk, korn og soja samt en ændring i renten.

Tabellen viser de økonomiske konsekvenser for prognoseresultatet i 2017 for de konventionelle bedrifter som følge af ændringer indenfor de anførte prisspænd, opdelt efter antal køer. Som det ses, er prisen på mælk den vigtigste usikkerhedsfaktor at forholde sig til for mælkeproducenterne.

Prisspændet på 40 øre pr. kg mælk illustrerer den usikkerhed, der på nuværende tidspunkt skønnes at være på mælkeprisen i resten af 2017. Denne usikkerhed skal der tages højde for i den økonomiske styring af bedriften, herunder udarbejdelse af likviditetsbudget/-aftaler.

Tabel 10: Ændring i driftsresultat - gns. pr. mælkeproducent ved ændring i priser og renter, 2018*

1.000 kr.	100-200 køer	300-400 køer	100-200 køer
	konventionel	konventionel	økologisk
Driftsresultat	954	1.793	1.287
Driftsresultat efter ejerløn mv.	480	1.340	880
Mælkeafregning 20 øre/kg lavere	-320	-783	-287
Mælkeafregning 20 øre/kg højere	320	783	287
Foder - Korn og proteinpriser 10 og 20 kr./hkg. højere	-63	-188	-76
Foder - Korn og proteinpriser 15 og 10 kr./hkg. lavere	60	195	78
Renter ca. 0,75 pct.point højere**	-139	-334	-168
Renter ca. 0,50 pct.point lavere**	92	223	113

* Pris- og renteudsvingene er valgt ud fra et sandsynlighedsinterval, der ventes at opfange ca. 2/3 af prisbevægelserne. Som i det centrale skøn er pris-/rentepronosen et udtryk for den forventede gennemsnitligt handlede pris/rente, og ikke højest/lavest pris/rente.

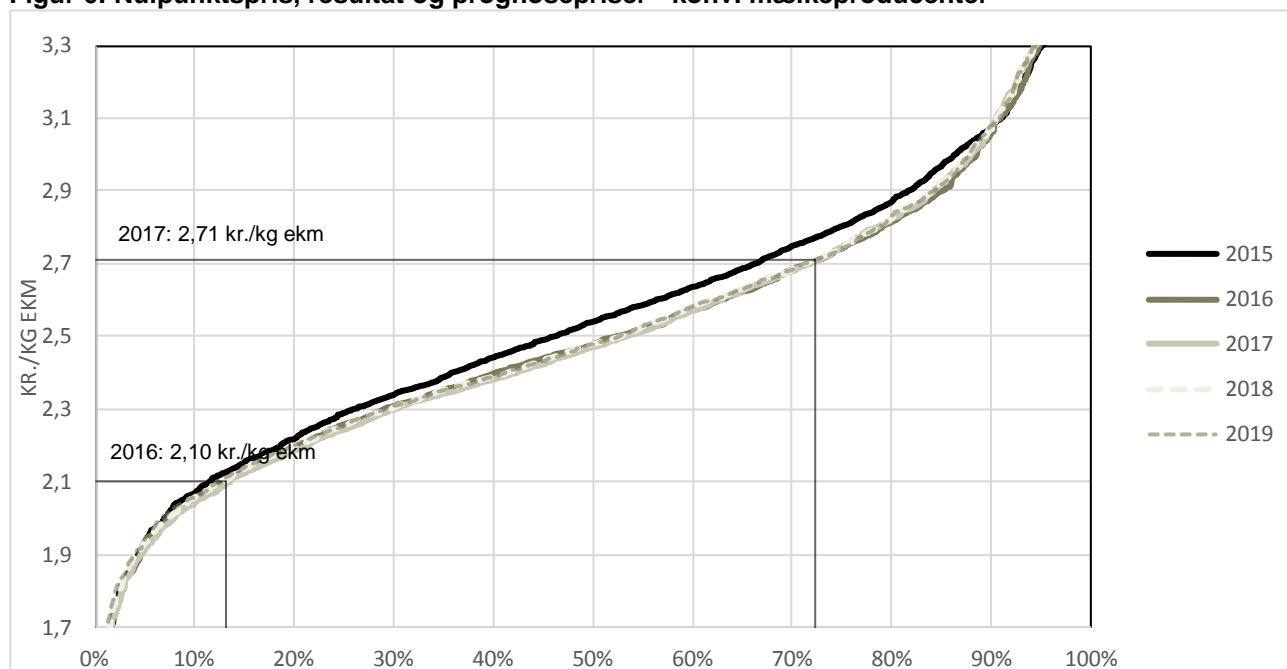
** Der forudsættes et parallelskifte på variable lån, uanset løbetid og underliggende aktiver, mens den lange rente fastholdes.

Nulpunktpris, resultat - mælkeproducenter

Figur 6 viser "Nulpunktpris, resultat" i hele prognoseperioden for alle de konventionelle mælkeproducenter, der indgår i datasættet. "Nulpunktpris, resultat" er den mælkepris, der giver et driftsresultat efter ejerløn mv. på nul, det vil sige, hvor alle driftsomkostninger fra regnskabet plus ejer aflønningen er dækket. Nulpunktsskonsolideringsprisen er medtaget af hensyn til sammenligningen. De forskellige typer af nulpunktpriser er defineret i Bilag 2 og beregnes ud fra de i prognosen anvendte forudsætninger for omkostningerne. Ved at sammenholde med de forventede prognosepriser ses, hvor stor en del af bedrifterne, der har en nulpunktpris hhv. over og under afregningspriserne i 2016 og 2017. Prognoseprisen vises ikke for 2018 og 2019 af konkurrenceretlige hensyn.

Ved den gennemsnitlige mælkepris i 2016 har under 15 pct. af de konventionelle bedrifter fået et positivt driftsresultat efter ejerløn mv. I 2017 forventes det, at over 70 pct. af alle de konventionelle mælkeproducenter får fuld dækning for deres omkostninger medregnet ejerlønnen. De opnåede og forventede nulpunktpriser for de forskellige størrelsesgrupper for konventionelle malkekvægbedrifter er vist i Tabel 11.

Figur 6: Nulpunktpris, resultat og prognosepriser - konv. mælkeproducenter

Tabel 11: Nulpunktpris, resultat - konv. mælkeproducenter, opdelt i nulpunktgrupper

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nulpunktpris, resultat, gns. alle	2,79	2,57	2,53	2,53	2,54	2,54
Laveste 1/3	2,34	2,13	2,10	2,10	2,11	2,11
Mellemste 1/3	2,79	2,54	2,48	2,48	2,49	2,48
Højeste 1/3	3,26	3,07	3,03	3,04	3,03	3,02
Nulpunktpris, konsolidering, gns.	-	2,45	2,34	2,40	2,41	2,37

* 2017-2019: Prognose fra SEGES.

Aktiver, gæld og investering

Landbrugsaktivernes værdi forventes at stige med ca. en pct. pr. år i hele prognoseperioden. Dette er primært afledt af en forventning om stigende produktionsomfang, samt at udviklingen i jordprisen er forudsat at følge den generelle inflationsudvikling.

Med et fald fra 146.000 kr. i 2015 til forventet 139.000 kr. i 2017 er der tale om et lille fald i gælden pr. årsko for de konventionelle bedrifter. Den samlede gæld pr. bedrift forventes dog at stige med 2,3 millioner kroner som følge af, at bedrifterne vokser.

I forhold til en samlet balance på godt 31-33 millioner kroner. må en egenkapital på ca. 4 millioner kroner betegnes som beskeden. Der forventes dog, at egenkapitalen og soliditetsgraden stiger i forhold til 2016.

På trods af en presset likviditet i 2016 ser investeringsniveauet som gennemsnit ud til at ligge på samme niveau som i 2015. En væsentlig forklaring er den kraftige strukturudvikling, som har fundet sted i 2016. Investeringerne antages at stige i 2017 og 2018 som udtryk for en forbedret likviditet i disse år samt et investeringsmæssigt efterslæb fra lavkonjunkturen i 2015 og 2016.

Tablet 12: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer pr. heltidsbedrift - konv. mælkeproducenter

1.000 kr.	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Fast ejendom	23.038	24.522	25.621	26.782	28.006
Landbrugsaktiver i alt	28.837	30.891	32.052	33.269	34.564
Aktiver i alt	31.073	33.201	34.412	35.681	37.030
Realkreditlån	-17.513	-18.728	-18.876	-19.027	-19.611
Bank-/sparrekasselån	-5.998	-6.468	-6.519	-6.519	-6.773
Gæld i alt	-25.269	-27.356	-27.572	-27.793	-28.645
Gæld pr. ko	-146	-142	-139	-138	-139
Egenkapital**	4.019	4.017	4.477	4.969	4.884
Investeringer i alt	-1.070	-1.029	-1.316	-1.367	-1.420
Nøgletal, pct.					
Soliditetsgrad	12,9	12,1	13,0	13,9	13,2

* 2017-2019: Prognose fra SEGES.

** I prognoseperioden forudsættes det, at ejendomspriserne følger den generelle inflationsudvikling.

SVINEPRODUCENTER

SAMMENDRAG

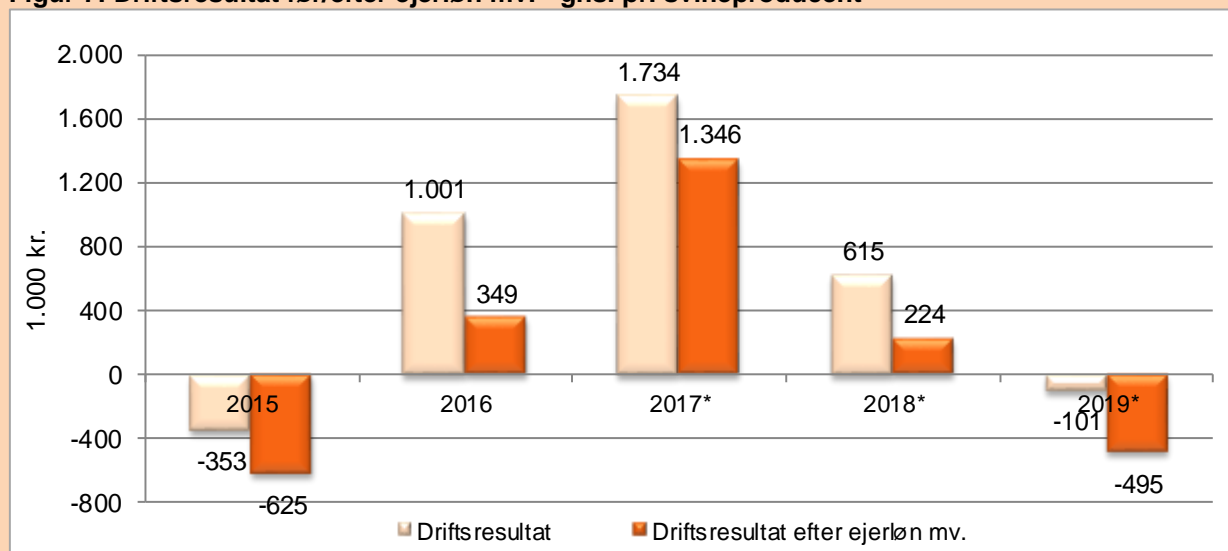
Svineproducenternes indtjening forventes at toppe i 2017

2017 bliver et godt år for svineproducenterne. På baggrund af fortsat høje afregningspriser og nogenlunde uændrede omkostningsniveauer forventes et driftsresultat efter ejerløn mv. på 1.346.000 kr. Dermed forbedres resultatet med 997.000 kr. i forhold til 2016, som også var et nogenlunde godt år for svineproducenterne. Det er særligt smågriseproducenterne som får glæde af de gode bytteforhold, mens der stadig vil være udfordringer for en god del af slagtesvineproducenterne.

Prognosen for svineprisen i 2017 er blevet nedjusteret med 40 øre i forhold til majprognosen. Foderpriser og renter forventes at holde sig på fortsat lave niveauer. I forhold til majprognosen er forventningen til driftsresultatet efter ejerløn mv. nedjusteret med 12.000 kr.

I 2018 ventes foderpriserne fortsat nogenlunde uændrede, men et fald i noteringen fra det høje niveau i 2017 betyder, at resultatet for svinesektoren som helhed forventes at falde til 224.000 kr., hvilket er 342.000 kr. lavere end seneste prognose. Første prognose for 2019 indikerer fortsat faldende svinepriser, hvilket vil resultere i et negativt driftsresultat for året.

Figur 7: Driftsresultat før/efter ejerløn mv. - gns. pr. svineproducent

Konjunktur og driftsresultat

Indledning

Forventningen til afregningsprisen i 2017 er nedjusteret med 40 øre i forhold til majprognosen. Nedjusteringen er foretaget på baggrund af, at euroen er styrket over for dollar, pund og yen. Desuden ses en vigende kinesisk efterspørgsel og generelt faldende eksport fra EU i 2017 i forhold til 2016.

Skønnet for 2018 og især 2019 er i sagens natur behæftet med usikkerhed. Både på grund af prognoseperiodens længde og i lyset af en generel usikker konjunktursituation. Skønnet bygger derfor på forsigtige forudsætninger og bør betragtes som retningsgivende.

Som salgspris for 30 kg grise bliver der i prognosen brugt 50 pct. beregnet notering plus 50 pct. eksportpris, som i denne prognose er ren PRRS negativ. Foderpriserne i svineprognosen er en samvejning af prisen på indkøbt foder og hjemmeblandet foder. Det skal endvidere bemærkes, at datagrundlaget er foreløbigt vejede 2016-regnskaber, samt at underinddelingen i størrelses- og indtjeningsgrupper er foretaget på baggrund af 2016-regnskaberne. Fremskrivningerne er foretaget gruppevis på dette grundlag.

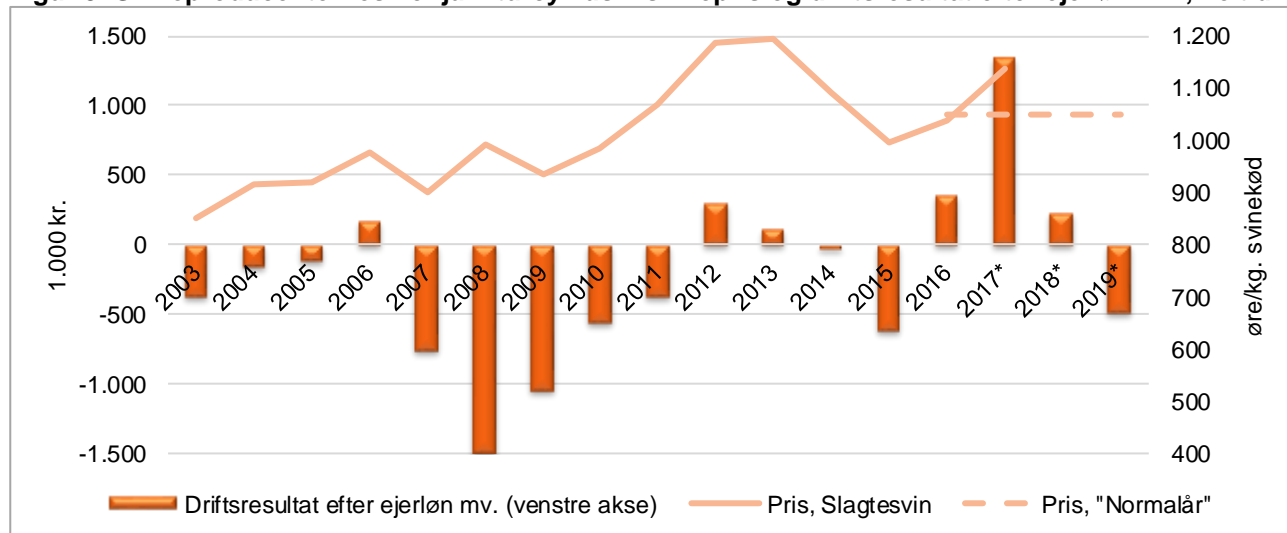
Konjunktur

Siden starten af 2016 er der set en jævn stigning i svineprisen. Det forventes dog, at toppen af cyklen er nået i 2017. Prognosen for afregning i tredje og fjerde kvartal er sænket med 75 øre pr. kvartal i forhold til majprognosen.

Produktionen af svinekød i EU har hidtil i 2017 ligget under 2016 niveauet, hvilket har påvirket priserne positivt. De gode priser forventes at medføre stigende produktion i Kina og fortsat høj produktion i USA og sydamerika, hvilket vil være med til at presse priserne nedad i 2018 og 2019.

Herunder ses driftsresultat efter ejerløn mv. fra 2003 til 2019. I 2018 forventes fortsat en nogenlunde fornuftig indtjening set i historisk perspektiv, mens 2019 forventes at give et negativt driftsresultat.

Figur 8: Svineproducenternes konjunkturcyklus – svinepris og driftsresultat efter ejerløn mv., heltid

Resultatopgørelse – Smågriseproducenter

Smågriseproducenternes driftsresultat efter ejerløn mv. endte i 2016 på 319.000 kr., hvilket er 1.494.000 kr. bedre end i 2015. Den positive udvikling fortsætter i 2017, hvor der ifølge prognosen forventes et driftsresultat på 2.226.000 kr. Forbedringen i 2017 er primært et resultat af den højere svinepris, men også et forventet bedre dækningsbidrag i marken. Prognosen viser, at toppen nås i 2017, hvorefter bundlinjen falder i 2018 og 2019. Det forventes således, at driftsresultatet i 2018 bliver 571.000 kr. og indikeres på -348.000 kr. i 2019.

Tablet 13: Resultatopgørelse og nøgletal - gns. pr- smågriseproducent

	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Antal bedrifter, vejlet	726	673	650	625	600
Årssøer	781	832	865	883	900
Fravænnede grise	24.679	26.589	28.340	29.607	30.914
Solgte 7 kg grise	1.135	989	1.054	1.101	1.150
Solgte 30 kg grise	20.605	22.517	24.126	25.306	26.523
Solgte slagtesvin	1.800	1.924	2.001	2.041	2.082
Hektar	181	177	177	181	184
DB svin pr. årso, kr.	3.243	6.535	7.787	5.859	4.828
DB mark pr. ha, kr.	6.276	4.305	5.387	5.681	5.886
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	10.659	13.562	15.539	14.253	13.797
- heraf svin	8.701	11.980	13.712	12.372	11.842
- heraf mark	1.586	1.236	1.473	1.521	1.588
Stykomkostninger	-6.619	-7.017	-7.493	-7.696	-8.000
- heraf svin	-6.168	-6.543	-6.974	-7.201	-7.496
- heraf mark	-451	-474	-519	-495	-504
Dækningsbidrag	4.040	6.545	8.046	6.557	5.797
- heraf svin	2.533	5.437	6.738	5.171	4.346
- heraf mark	1.135	762	954	1.026	1.084
Kontante kapacitetsomkostninger	-2.889	-3.093	-3.277	-3.429	-3.583
Afskrivninger mm.	-1.144	-1.116	-1.081	-1.053	-1.030
Resultat af primær drift	6	2.337	3.688	2.075	1.184
Anden indtjening m.m.	131	58	59	59	60
Afkoblet støtte	398	366	368	372	373
Finansieringsudgifter i alt	-1.399	-1.457	-1.459	-1.448	-1.476
Resultat efter finansiering	-863	1.304	2.655	1.057	142
Driftsresultat	-934	1.299	2.650	998	82
Heraf værdiændringer, stambesætning	-173	603	0	0	0
Heraf værdiændringer, foder	0	-43	0	1	0
Driftsresultat efter ejerløn mv.**	-1.175	319	2.226	571	-348
Likviditet før anlægsinvesteringer	359	1.355	2.696	1.876	988
Likviditetsoverskud/-behov	-1.004	427	1.719	795	-139
Konsolidering	-1.002	289	1.315	482	-23

* 2017-2019: Prognose fra SEGES. "Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2

** Fra og med 2016 medregnes kun værdiændringer i stambesætning og foder, og ikke på handelsbeholdningen.

Resultatopgørelse – slagtesvineproducenter

Slagtesvineproducenterne opnåede i 2016 et driftsresultat efter ejerløn mv. på 216.000 kr., hvilket er 470.000 kr. højere end i 2015. Dækningsbidraget pr. produceret slagtesvin er i 2016 beregnet til 147 kr. pr. stk., mod 88 kr. pr. stk i 2015. I 2017 forventes igen en stigning i dækningsbidraget til 158 kr. pr. stk., hvilket vil resultere i et driftsresultat efter ejerløn mv. på 508.000 kr. Som følge af det forventede fald i svineprisen vil resultatet falde til et nulresultat i 2018 og indikeres på -337.000 kr. i 2019.

Tabellen nedenfor viser forventningerne til slagtesvineproducenternes resultater til og med 2019.

Tablet 14: Resultatopgørelse og nøgletal - gns. pr. slagtesvineproducent

	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Antal bedrifter, vejjet	777	677	650	625	600
Solgte slagtesvin	9.849	10.856	11.290	11.516	11.746
Hektar	182	180	181	185	189
DB svin pr. slagtesvin, kr.	88	147	158	112	81
DB mark pr. ha, kr.	6.790	5.116	6.257	6.566	6.827
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	6.620	7.202	7.932	7.586	7.463
- heraf svin	4.619	5.459	5.921	5.515	5.306
- heraf mark	1.719	1.416	1.677	1.733	1.815
Stykomkostninger	-4.231	-4.363	-4.673	-4.738	-4.883
- heraf svin	-3.750	-3.867	-4.131	-4.221	-4.356
- heraf mark	-482	-495	-541	-517	-526
Dækningsbidrag	2.388	2.839	3.260	2.847	2.580
- heraf svin	870	1.591	1.789	1.294	950
- heraf mark	1.238	921	1.135	1.215	1.289
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.225	-1.292	-1.352	-1.399	-1.442
Afskrivninger mm.	-601	-618	-616	-612	-610
Resultat af primær drift	562	929	1.291	836	528
Anden indtjening m.m.	110	108	109	110	111
Afkoblet støtte	405	380	382	386	388
Finansieringsudgifter i alt	-903	-807	-827	-848	-883
Resultat efter finansiering	174	610	955	484	144
Driftsresultat	100	528	873	374	33
Heraf værdiændringer, stambesætning	0	0	0	0	0
Heraf værdiændringer, foder	6	-50	1	1	0
Driftsresultat efter ejerløn mv.**	-254	216	508	6	-337
Likviditet før anlægsinvesteringer	599	836	1.032	873	605
Likviditetsoverskud/-behov	-740	-175	-105	-222	-522
Konsolidering	-91	252	400	135	-39

* 2017-2019: Prognose fra SEGES."Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2.

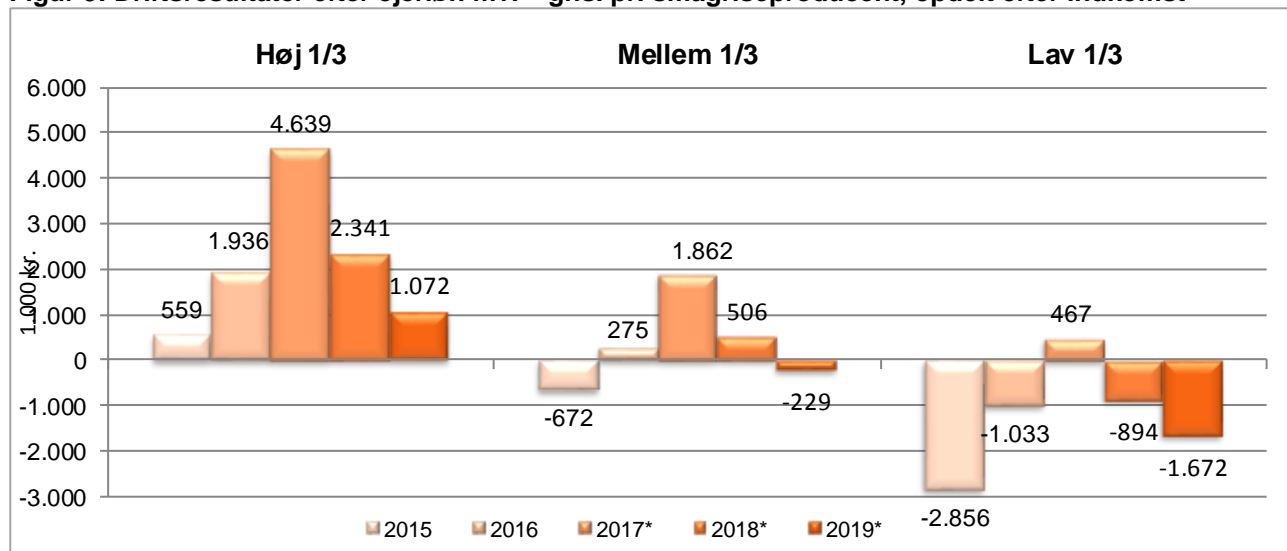
** Fra og med 2016 medregnes kun værdiændringer i stambesætning og foder, og ikke på handelsbeholdningen

Indkomstgrupper

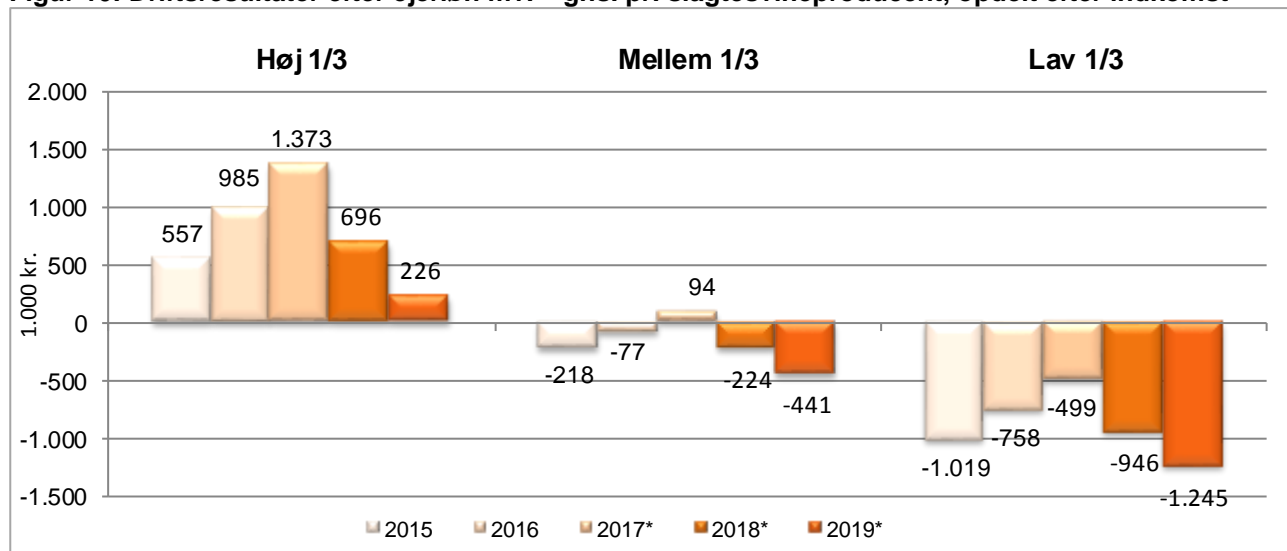
Som det ses i Figur 9, er der meget stor forskel i driftsresultat efter ejerløn mv. hos smågriseproducenterne. I hele perioden kan den højeste indkomstgruppe generere et resultat, der er stort nok til at dække ejerløn og have overskud tilbage til forrentning af egenkapitalen.

Af Figur 10 fremgår det, at tendensen i vid udstrækning er det samme hos slagtesvineproducenterne. De årlige udsving er dog ikke så store, som ved smågriseproducenterne, men selv i de dårlige år kan den højeste indkomstgruppe generere et resultat, der er stort nok til at dække ejerløn og forrente egenkapitalen.

Figur 9: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. smågriseproducent, opdelt efter indkomst*

Figur 10: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. slagtesvineproducent, opdelt efter indkomst*

* Grupperne er fastlagt på baggrund af foreløbige resultater 2016 og beregningerne i de øvrige år er foretaget på baggrund af samme gruppeinddeling. Det giver forskydninger i forhold til majprognosen, også for de realiserede år, da det er en ny gruppeinddeling.

Nøgletal for indkomstgrupper

Der er stor forskel på bedrifternes evne til at forrente bruttoudbytte og aktiver. Det kommer til udtryk i nøgletallene "Overskudgrad" og "Afkastningsgrad". I Tabel 15 og 16 ses tallene for hhv. smågrise- og slagtesvineproducenterne. Begge driftsgrene er opdelt i grupper efter højeste, mellemste og laveste indkomstgruppe.

Tabel 15: Nøgletal efter indkomstgruppe – smågriseproducenter

Pct.	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Overskudsgrad, landbrug, gns. alle	-2,8	14,8	21,6	12,2	6,1
Højeste 1/3	8,1	21,2	27,6	18,3	12,2
Mellemste 1/3	-1,8	15,1	21,8	12,6	6,7
Laveste 1/3	-10,6	5,9	13,0	3,4	-2,9
Afkastningsgrad, landbrug, gns. alle	-0,6	4,1	6,6	3,4	1,6
Højeste 1/3	1,8	6,2	9,1	5,4	3,3
Mellemste 1/3	-0,4	4,1	6,6	3,5	1,8
Laveste 1/3	-2,3	1,5	3,7	0,9	-0,7

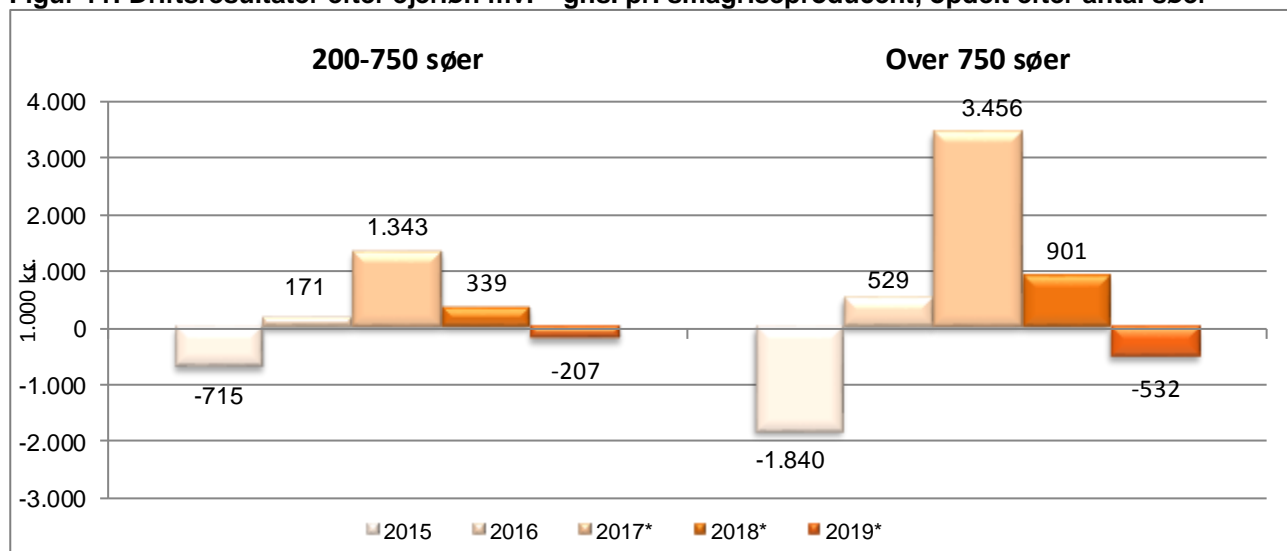
Tabel 16: Nøgletal efter indkomstgruppe – slagtesvineproducenter

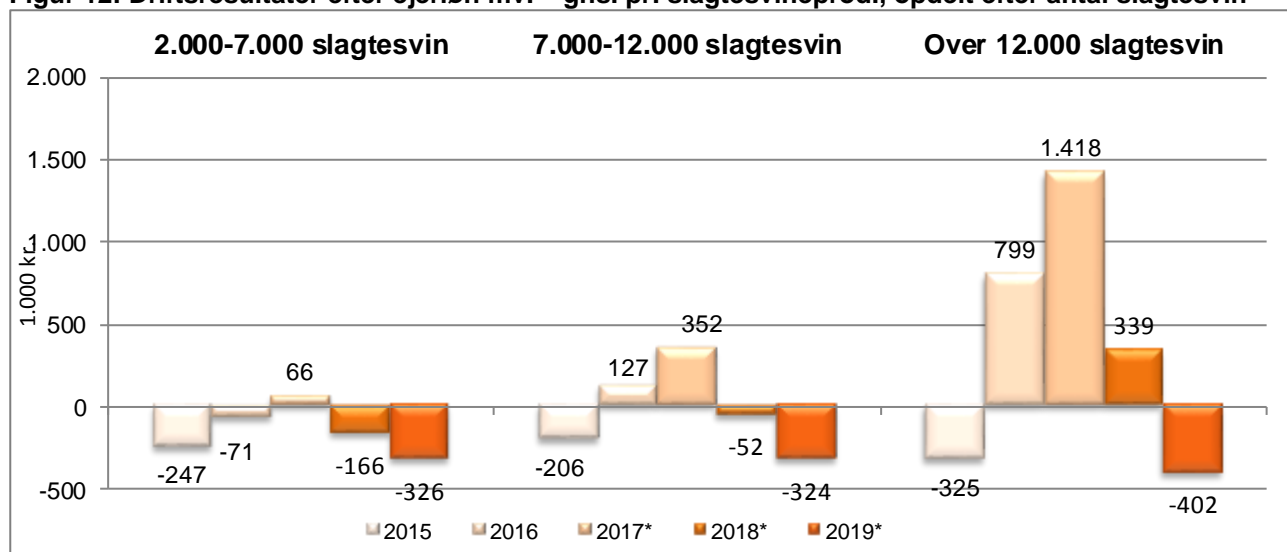
Pct.	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Overskudsgrad, landbrug, gns. alle	5,0	9,3	12,8	7,4	3,3
Højeste 1/3	11,8	14,7	17,6	12,1	7,8
Mellemste 1/3	4,1	5,3	9,0	3,7	-0,2
Laveste 1/3	-0,7	-1,7	3,3	-2,2	-6,1
Afkastningsgrad, landbrug, gns. alle	0,9	1,8	2,7	1,4	0,6
Højeste 1/3	2,2	3,1	4,0	2,5	1,6
Mellemste 1/3	0,7	0,9	1,6	0,6	0,0
Laveste 1/3	-0,1	-0,3	0,6	-0,4	-1,1

* 2017-2019: Prognose fra SEGES.

Størrelsesgrupper

Blandt smågriseproducenterne ses en stor forskel mellem små og store. Resultatet for smågriseproducenterne med over 750 søer varierer mest. Det gælder ikke i samme udstrækning slagtesvineproducenterne. Figur 11 og 12 viser driftsresultat efter ejerløn mv. for hhv. to og tre størrelsesgrupper.

Figur 11: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. smågriseproducent, opdelt efter antal søer

Figur 12: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. slagtesvineprod., opdelt efter antal slagtesvin

Nøgletal for størrelsesgrupper

Tilsvarende er der stor forskel på nøgletallene i forhold til bedriftens størrelse. Det kommer til udtryk i nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad", opdelt efter bedrifternes størrelse, som ses i Tabel 17 og 18.

Tabel 17: Nøgletal efter størrelsesgruppe – smågriseproducenter

Pct.	Antal					
	2016	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Overskudsgrad, landbrug, gns. alle	673	-2,8	14,8	21,6	12,2	6,1
200-750 søer	378	-2,0	14,1	21,0	11,8	6,0
Over 750 søer	286	-3,3	15,3	21,9	12,4	6,1
Afkastningsgrad, landbrug, gns. alle	673	-0,6	4,1	6,6	3,4	1,6
200-750 søer	378	-0,4	3,4	5,8	2,9	1,4
Over 750 søer	286	-0,8	4,5	7,2	3,7	1,7

Tabel 18: Nøgletal efter størrelsesgruppe – slagtesvineproducenter

Pct.	Antal					
	2016	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Overskudsgrad, landbrug, gns. alle	677	5,0	9,3	12,8	7,4	3,3
2.000-7.000 slagtesvin	272	3,0	4,8	8,7	3,8	0,3
7.000-12.000 slagtesvin	219	5,3	8,1	11,6	6,5	2,8
Over 12.000 slagtesvin	175	6,1	11,7	15,2	9,2	4,6
Afkastningsgrad, landbrug, gns. alle	677	0,9	1,8	2,7	1,4	0,6
2.000-7.000 slagtesvin	272	0,4	0,7	1,4	0,6	0,0
7.000-12.000 slagtesvin	219	0,9	1,4	2,1	1,1	0,5
Over 12.000 slagtesvin	175	1,4	2,8	3,9	2,2	1,1

* 2017-2019: Prognose fra SEGES.

Følsomhed

Givet den markedsmæssige usikkerhed, er det relevant at anvende en følsomhedsanalyse for at se, hvor de største risikofaktorer ligger.

Nedenfor vises følsomheden på tre forskellige variable, prisen på svinekød, foder og renten. Der er vist beregninger for både højere og lavere priser end forventet.

Der medregnes ikke værdiændringer ved den højere eller lavere svinekødspris, som dog vil bidrage yderligere til udsving i driftsresultatet.

Tabel 19: Ændring i driftsresultat – gns. pr. smågriseproducent, 2018*

1.000 kr.	200-750 Søer	Over 750 søer
Driftsresultat	801	1.279
Driftsresultat efter ejerløn mv.	339	901
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg lavere	-411	-1.053
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg højere	410	1.053
Korn og proteinpriser hhv. 15 og 10 kr./hkg. lavere	389	1.121
Korn og proteinpriser hhv. 10 og 20 kr./hkg. højere	-330	-920
Renter ca. 0,75 pct.point højere**	-187	-437
Renter ca. 0,50 pct.point lavere**	124	291

Tabel 20: Ændring i driftsresultat – gns. pr. slagtesvineproducent, 2018*

1.000 kr.	2.000-7.000 slagtesvin	7.000-12.000 slagtesvin	Over 12.000 slagtesvin
Driftsresultat	189	343	698
Driftsresultat efter ejerløn mv.	-166	-52	339
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg lavere	-98	-183	-499
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg højere	99	183	500
Korn og proteinpriser hhv. 15 og 10 kr./hkg. lavere	10	17	261
Korn og proteinpriser hhv. 10 og 20 kr./hkg. højere	-27	-51	-270
Renter ca. 0,75 pct.point højere**	-94	-156	-296
Renter ca. 0,50 pct.point lavere**	63	104	198

* Pris- og renteudsvingene er valgt ud fra et sandsynlighedsinterval, der ventes at opfange ca. 2/3 af prisbevægelserne. Som i det centrale skøn er pris-/renteprognosen et udtryk for den forventede gennemsnitligt handlede pris/rente, og ikke højest/lavest pris/rente.

** Der forudsættes et parallelskitte på variable lån, uanset løbetid og underliggende aktiver, mens den lange rente fastholdes.

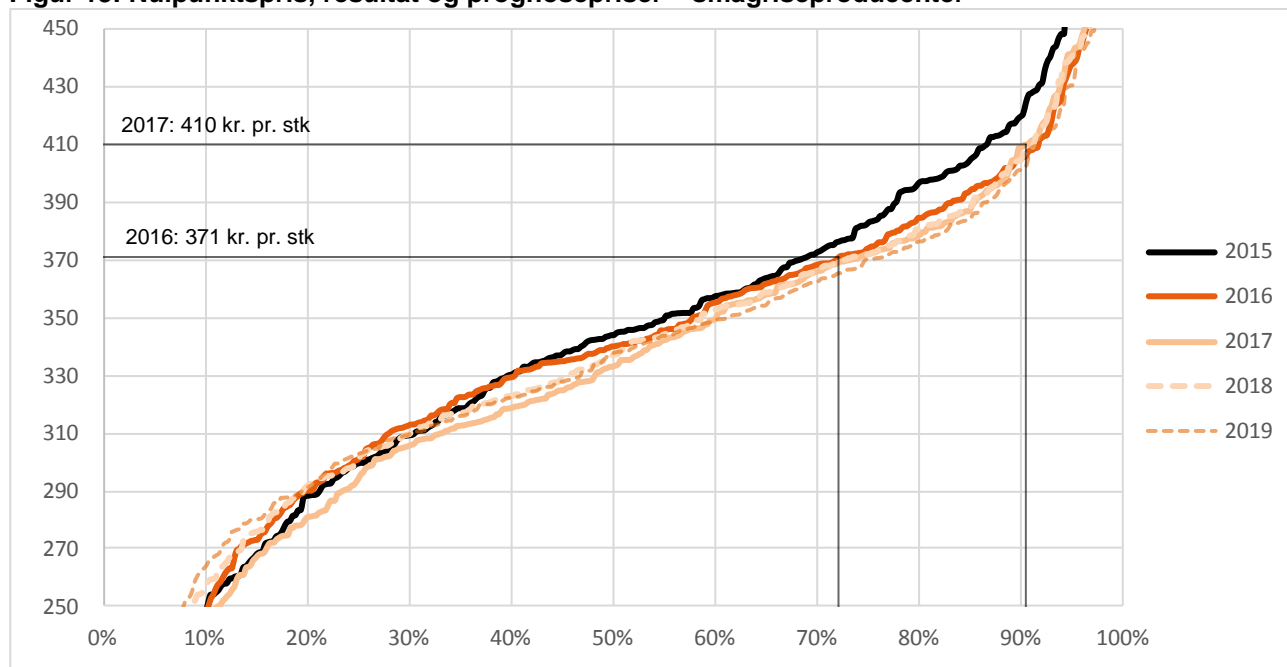
Nulpunktpris, resultat - slagtesvine- og smågriseproducenter

Figurerne nedenfor viser nulpunktpriserne for 2015-2019. De anvendte nulpunktpriser vedrører hele bedriften, dvs. også markdriften og andre landbrugsaktiviteter. Nulpunktpriserne er defineret i Bilag 2 og beregnes ud fra de i prognosen anvendte forudsætninger for omkostningerne. Ved at sammenholde med forventede prognosepriser, ses hvor stor en del af bedrifterne, der har en nulpunktpris hhv. over og under prognosepriserne.

De bedrifter, der ligger under den indsatte pris, får deres omkostninger dækket ved den pågældende pris. Af Figur 13 fremgår det, at godt 70 pct. af bedrifterne fik deres omkostninger dækket i 2016 og godt 90 pct. forventes at få dækket omkostningerne i 2017.

I Tabel 21 kan man se nulpunktpriserne for smågriseproducenterne delt op på laveste, mellemste og højeste nulpunktpriser. Desuden vises konsolideringsnulpunktet for gennemsnittet.

Figur 13: Nulpunktpris, resultat og prognosepriser – smågriseproducenter

Tabel 21: Nulpunktpris, resultat - smågriseproducenter, opdelt i nulpunktgrupper

	2014	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Nulpunktpris, resultat, gns. alle	384,7	350,3	312,0	330,3	335,1	334,3
Laveste 1/3	313,0	269,3	241,5	255,6	266,9	270,6
Mellemste 1/3	388,1	352,9	316,8	333,8	337,1	335,7
Højeste 1/3	453,5	431,6	378,5	402,5	402,5	398,4
Nulpunktpris, konsolidering, gns.	-	410,4	383,0	374,2	374,3	375,2

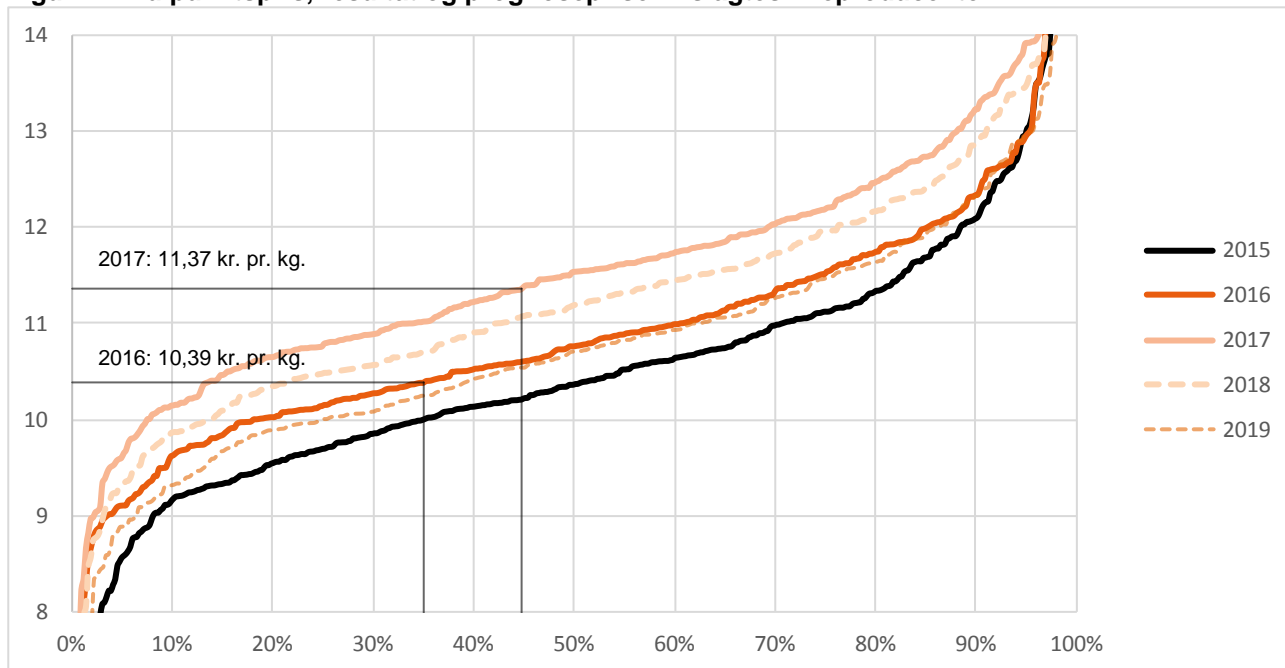
* 2017-2019: Prognose fra SEGES.

I Figur 14 ses nulpunktskurverne for slagtesvineproducenterne. Her ses, at der i 2016 var ca. 35 pct. af producenterne, der fik dækket deres omkostninger ved den pågældende pris. I 2017 forventes det, at ca. 45 pct. af producenterne får dækket deres omkostninger. At procenten ligger lavt i forhold til smågriseproducenterne

skyldes blandt andet, at netop smågriseprisen er høj i disse år, idet smågrise er en af de væsentligste inputfaktorer for slagtesvineproducenterne.

I Tabel 22 kan man se nulpunktsspriserne for slagtesvineproducenterne delt op på laveste, mellemste og højeste nulpunktsspriser. Desuden ses konsolideringsnulpunktet for gennemsnittet.

Figur 14: Nulpunktsspris, resultat og prognosepriser – slagtesvineproducenter

Tabel 22: Nulpunktsspris, resultat - slagtesvineproducenter, opdelt i nulpunktssgrupper

	2014	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Nulpunktsspris, resultat, gns. alle	11,5	10,5	10,9	11,6	11,3	10,8
Laveste 1/3	10,3	9,1	9,7	10,2	9,9	9,4
Mellemste 1/3	11,4	10,4	10,8	11,5	11,2	10,7
Højeste 1/3	12,9	12,0	12,3	13,1	12,8	12,3
Nulpunktsspris, konsolidering, gns.	-	10,0	10,1	10,8	10,4	10,0

* 2017-2019: Prognose fra SEGES.

Aktiver, gæld og investering

Regnskaberne viser fortsat faldende investeringer for svineproducenterne, og igen i 2016 ligger investeringniveauet under afskrivningerne for både slagtesvine- og smågriseproducenterne. Dette er også gældende, hvis man ser isoleret på de forskellige størrelsesgrupper, hvor de største bedrifter dog investerer relativt mere end de mindre bedrifter, dog stadig ikke tilstrækkeligt til at overstige afskrivningerne.

For smågriseproducenterne forventes niveauet af investeringer at stige en smule over hele perioden 2016 til 2019 – hovedsagligt på baggrund af den aktuelt gode likviditet samt et opsparet investeringsbehov.

Hos slagtesvineproducenterne forventes en større stigning i investeringer i driftsbygninger i 2017 og 2018 som følge af moderniseringstøtteordningen for slagtesvinestalde samt en række initiativer fra slagterierne for at holde afregningspriserne højere for ”nye” grise.

Som det ses af tabel 23 og 24, er slagtesvineproducenterne mere solide end smågriseproducenterne. Således er der både større egenkapital og mindre gæld.

Tabel 23: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer - gns. pr. smågriseproducent

	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Fast ejendom	37.527	38.896	39.706	40.643	41.647
Landbrugsaktiver i alt	47.074	49.600	50.434	51.335	52.335
Aktiver i alt	51.863	54.341	55.218	56.166	57.217
Realkreditlån	-28.338	-29.506	-28.384	-27.889	-27.980
Bank-/sparrekasselån	-11.623	-12.243	-11.777	-11.777	-11.610
Gæld i alt	-42.983	-45.198	-43.479	-42.721	-42.861
Gæld pr. so	-55	-54	-50	-48	-48
Egenkapital**	5.596	5.707	7.762	8.906	9.235
Investeringer i alt	-1.363	-928	-976	-1.081	-1.127
Nøgletal, pct.					
Soliditetsgrad	10,8	10,5	14,1	15,9	16,1

Tabel 24: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer – gns. pr. slagtesvineproducent

	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Fast ejendom	29.191	30.086	31.119	32.132	33.199
Landbrugsaktiver i alt	35.780	37.126	38.225	39.277	40.391
Aktiver i alt	39.640	40.715	41.946	43.136	44.392
Realkreditlån	-19.028	-19.804	-19.883	-20.080	-20.473
Bank-/sparrekasselån	-4.050	-3.698	-3.713	-3.713	-3.823
Gæld i alt	-25.679	-26.273	-26.379	-26.639	-27.161
Gæld pr. slagtesvin	-3	-2	-2	-2	-2
Egenkapital**	10.265	10.061	10.650	11.020	11.174
Investeringer i alt	-1.338	-1.011	-1.137	-1.095	-1.127
nøgletal, pct.					
Soliditetsgrad	25,9	24,7	25,4	25,5	25,2

* 2017-2019: Prognose fra SEGES.

** I prognoseperioden forudsættes det, at ejendomspriserne følger den generelle inflationsudvikling.

PLANTEPRODUCENTER

SAMMENDRAG

Forbedret indtjening i 2017

Prognosen viser, at den gennemsnitlige heltidsplanteavlsbedrift i 2017 forventes at realisere et positivt driftsresultat efter ejerløn mv. på 2.000 kr.

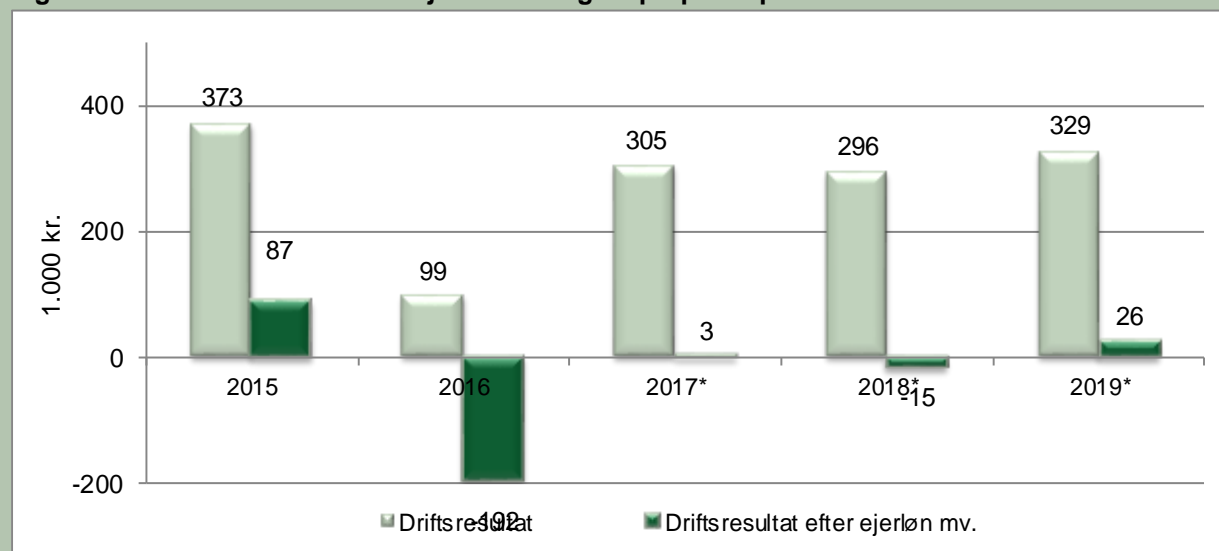
Det er en stigning på 195.000 kr. set i forhold til resultatet på -192.000 kr. i 2016. Prognosen indikerer, at driftsresultatet efter ejerløn mv. i 2018 og 2019 ligeledes vil svinge omkring et nulpunkt.

Stigningen i driftsresultatet efter ejerløn mv. i 2017 skyldes forventningen om meget gode udbytter i både korn og raps, samtidig med svagt stigende afregningspriser. En væsentlig årsag til, at resultaterne i perioden 2017-2019 kommer tilbage til niveauet fra før 2016 er, at afgrødeudbytterne hjælpes op af fødevarer- og landbrugspakken med blandt andet øgede gødningsnormer.

I forhold til prognosen fra maj, er det forventede resultat for 2017 nedjusteret, blandt andet på grund af indregning af konstaterede tab på finansielle aktiver og gæld på 36.000 kr.

Ved vurdering af driftsresultatet skal man være opmærksom på, at dette skal dække ejerens egen arbejdsindsats og forrentning af egenkapitalen. Ved vurdering af driftsresultat efter ejerløn mv. skal dette dække forrentning af egenkapitalen, og for en gennemsnitlig heltidsplanteavlsbedrift vil indtjeningen i alle årene i perioden 2016 til 2019 være for lav til fuld forrentning af egenkapitalen.

Figur 15: Driftsresultat før/efter ejerløn mv. - gns. pr. planteproducent

Konjunktur og driftsresultat

Indledning

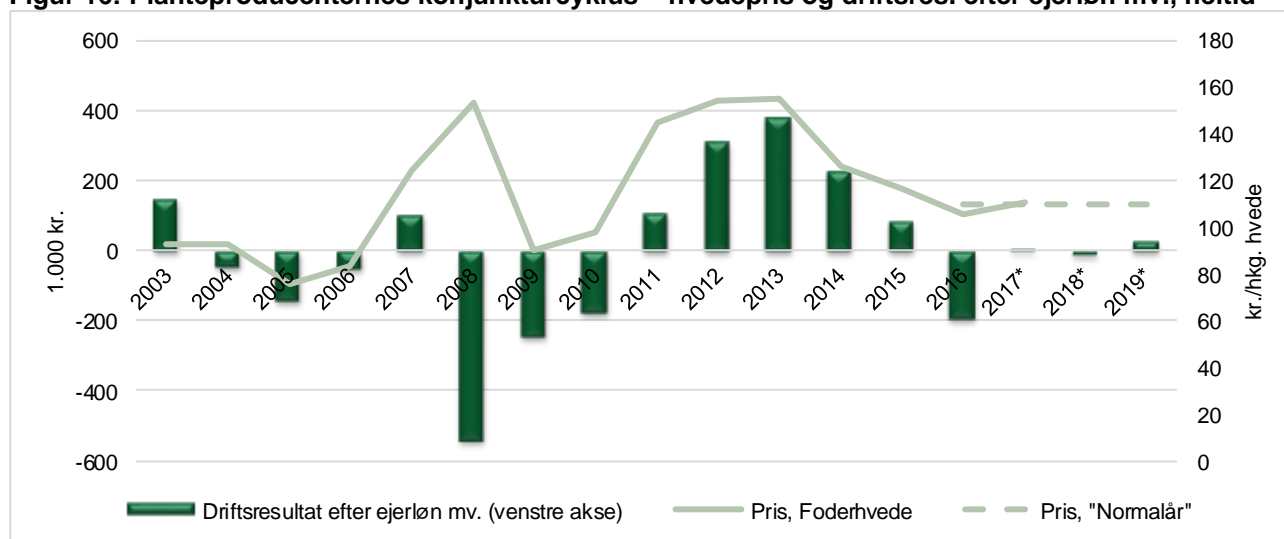
Nærværende prognose er baseret på foreløbigt vejede resultater for 2016. Der indgår 1.078 årsrapporter, der er vejede op til 2.481 bedrifter.

I 2018 og årene fremover regnes der i prognosen med en effekt af den såkaldte fødevarer- og landbrugspakke på samlet set 5-6 pct. på afgrødeudbyttet i forhold til udbyttetendensen fra 2002 til og med 2016. Den forventede effekt sås ikke i 2016 pga. de vejræssige forhold, men fastholdes i 2018 og de efterfølgende år. I 2017 forventes der, på grundlag af foreløbige indberetninger, et ekstra udbytte på omkring 5 pct. ovenpå udbyttetendensen til og med 2016. Grovfoderudbytteerne i 2017-2019 skønnes at følge udbyttetendensen fra 2002-2016, og ligger således en smule under høsten i 2016, der var særdeles god.

Konjunktur

Planteavlernes indtjening udtrykt som driftsresultat efter ejerløn mv. har svinget mere eller mindre synkront med priserne på korn, udtrykt i figur 16 som viser prisen på foderhvede. I hele perioden frem til og med 2016 – dog med undtagelse af 2012 og 2013 – har der for en gennemsnitlig heltidsplanteavlsbedrift kun været delvis eller ingen dækning af forrentningen af egenkapitalen, og i nogle af årene har der heller ikke været fuld dækning af ejerens løn. For 2017 og frem til 2019 forventes billedet at være det samme, medmindre den viste svage konjunkturcyklus udvikler sig kraftigere i opadgående retning end forudsat i prognosen.

Figur 16: Planteproducenternes konjunkturcyklus – hvedepris og driftsres. efter ejerløn mv., heltid

Resultatopgørelse – planteproducenter

Det forventede driftsresultat efter ejerløn mv. i 2017 forventes at blive et lille plus på 3.000 kr. - en stigning på 195.000 kr. fra 2016. Det skyldes primært, at høstudbytteerne forventes at komme på niveau med høstudbytteerne fra før 2016, og at afregningspriserne på afgrøderne er stabile til svagt stigende. Hertil kommer, at den gennemsnitlige bedrift vokser med 5 ha. til 231 ha. i alt. Der er indregnet et forventet finansielt tab i 2017 på 36.000 kr.

Priserne på korn forventes i 2017, 2018 og 2019 at komme op på et margintalt højere niveau end i 2016, men stadig lavere end i 2015. Kornudbytteerne forventes at stige omkring 10 pct. i forhold til 2016, dels pga. den dårlige høst i 2016 og dels på grund af effekten fra fødevarer- og landbrugspakken. Rapsudbytteerne forventes at komme tilbage på niveauet fra før 2016, og priserne forventes stabile til svagt stigende.

I tabel 25 vises produktionsomfang og hovedresultaterne for alle planteavlsbedrifter. I Bilag 2 er der redegjort for datagrundlaget for de regnskaber i 2016, der danner udgangspunkt for prognosen. Den "gennemsnitlige planteavlsbedrift", der indgår i nærværende analyse, omfattede i 2016 et dyrket areal på 226 ha. - heraf var 93 ha. forpagtet. Gennemsnitsbedriften har 152 ha. med korn, 16 ha. med raps, 12 ha. med frø, 28 ha. med kartofler og/eller fabriksroer og 18 ha. med andre afgrøder.

For 2016 indgår realiserede kurstab på finansaktiver på i alt 36.000 kr., og dette tab optræder også i de øvrige år i prognosen. Tabel 25 viser, at der fra 2016 til 2017 forventes en stigning i bruttoudbyttet på 351.000 kr., som overvejende stammer fra marken. Heraf stammer mindre stigninger på i alt omkring 30.000 kr. fra driftsgrenene kvæg og svin. Andre indtægter, der er en del af bruttoudbyttet, ligger samlet på et uændret niveau.

Stigningen i driftsresultatet efter ejerløn mv. fra 2016 til 2017 er på i alt 195.000 kr., og stigningen i bruttoreultatet på 351.000 kr. reduceres således via højere omkostninger. Stykomkostningerne belastes i 2017 af højere omkostninger til tørring af korn på omkring 40.000 kr. efter den våde høst, og kapacitetsomkostningerne stiger især pga. stigende priser på brændstof. De finansielle omkostninger stiger primært pga. et større behov for likviditet.

Tabel 25: Resultatopgørelse og nøgletal - gns. pr. planteproducent, 1.000 kr.

	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Antal bedrifter, vejlet	2.472	2.481	2.400	2.350	2.300
Hektar	223	226	231	235	240
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	3.402	3.131	3.482	3.567	3.722
- heraf mark	2.898	2.610	2.926	3.012	3.176
Stykomkostninger	-1.130	-1.137	-1.198	-1.189	-1.214
- heraf mark	-934	-1.005	-1.063	-1.049	-1.069
Dækningsbidrag	2.272	1.995	2.283	2.379	2.508
- heraf mark	1.963	1.605	1.864	1.963	2.107
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.201	-1.210	-1.255	-1.298	-1.337
Afskrivninger mm.	-463	-507	-513	-521	-530
Resultat af primær drift	607	278	515	560	642
Anden indtjening m.m.	136	112	113	114	115
Afkoblet støtte	547	539	541	547	549
Finansieringsudgifter i alt	-792	-737	-771	-810	-862
Resultat efter finansiering	499	192	399	410	444
Driftsresultat	373	99	305	296	329
Heraf værdiændringer, stambesætning	-1	0	0	0	0
Heraf værdiændringer, foder	1	-6	4	13	2
Driftsresultat efter ejerløn mv.	87	-192	3	-15	26
Likviditet før anlægsinvesteringer	643	627	487	541	577
Likviditetsoverskud/-behov	-672	-1.063	-1.253	-1.250	-1.266
Konsolidering	132	-75	83	67	105

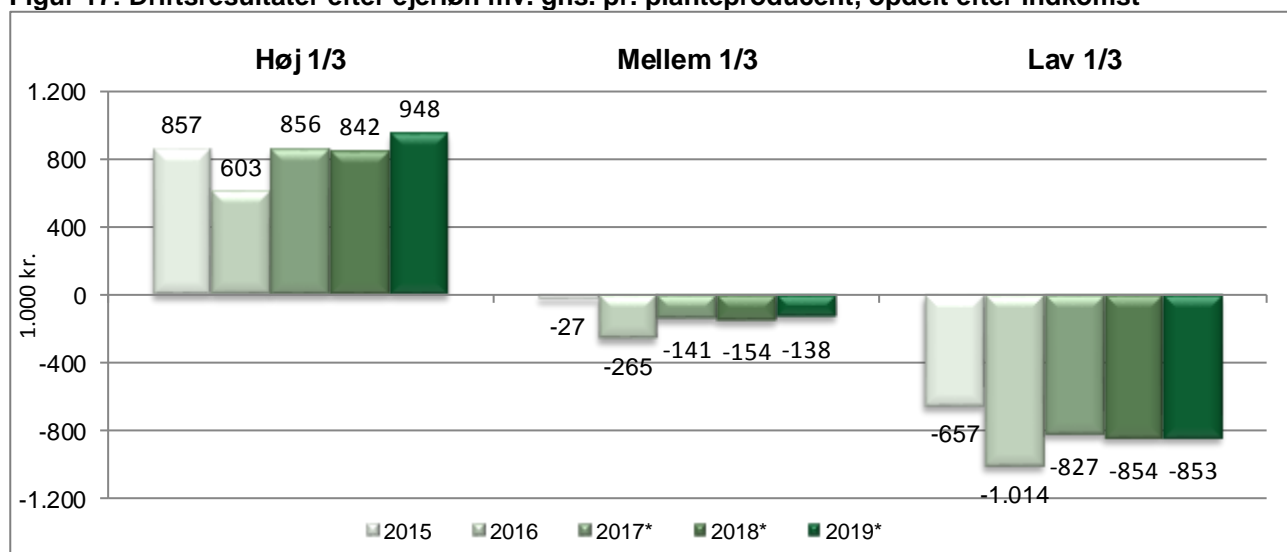
* 2017-2019: Prognose fra SEGES. "Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2.

Indkomstgrupper

Bag gennemsnitstallene i de foregående afsnit ligger der en stor spredning. I Figur 17 vises driftsresultatet for bedrifter sorteret efter højeste, mellemste og laveste tredjedel målt på driftsresultat efter ejerløn mv.

Den højeste tredjedel dyrkede 29 ha. mere end gennemsnittet i 2016 og opnåede et driftsresultat efter ejerløn mv. på 795.000 kr. bedre end gennemsnittet. Den laveste tredjedel 23 ha. mere end gennemsnittet i 2016 og opnåede et resultat, der var ca. 820.000 kr. lavere end gennemsnittet. Den mellemste tredjedels resultat i 2016 lå på et negativt resultat omkring -260.000 kr. Fra og med 2017 forventes udbytteerne at stige op over tidligere niveauer, og indtjeningen følger med op men stadig med stor spredning mellem grupperne. Den høje indkomstgruppe er kendetegnet ved at have et relativt stort salg af kartoffelafgrøder og gartneriafgrøder, og et dyrket areal på niveau med den lave indkomstgruppe.

Figur 17: Driftsresultater efter ejerløn mv. gns. pr. planteproducent, opdelt efter indkomst

Nøgletal for indkomstgrupper

Tabel 26 viser en stor spredning i bedrifternes evne til at forrente bruttoudbytte og aktiver. Det ses af nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad", opdelt efter højeste, mellemste og laveste indkomstgruppe. Under de aktuelle prisforhold er det kun den højeste og mellemste tredjedel af bedrifterne, der bidrager positivt til forrentningen af bruttoudbytte og aktiver. Niveaulet er generelt lavt, især i 2016.

Tabel 26: Nøgletal efter indkomstgruppe – planteproducenter

Pct.	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Overskudsgrad, landbrug, gns. alle	15,0	6,2	12,0	12,9	14,4
Højeste 1/3	24,8	19,5	23,4	23,6	25,0
Mellemste 1/3	11,2	0,0	6,6	8,0	9,6
Laveste 1/3	-1,1	-15,5	-6,4	-4,5	-2,9
Afkastningsgrad, landbrug, gns. alle	1,4	0,5	1,1	1,2	1,3
Højeste 1/3	2,8	2,1	2,7	2,6	2,7
Mellemste 1/3	0,9	0,0	0,5	0,6	0,7
Laveste 1/3	-0,1	-1,0	-0,5	-0,3	-0,2

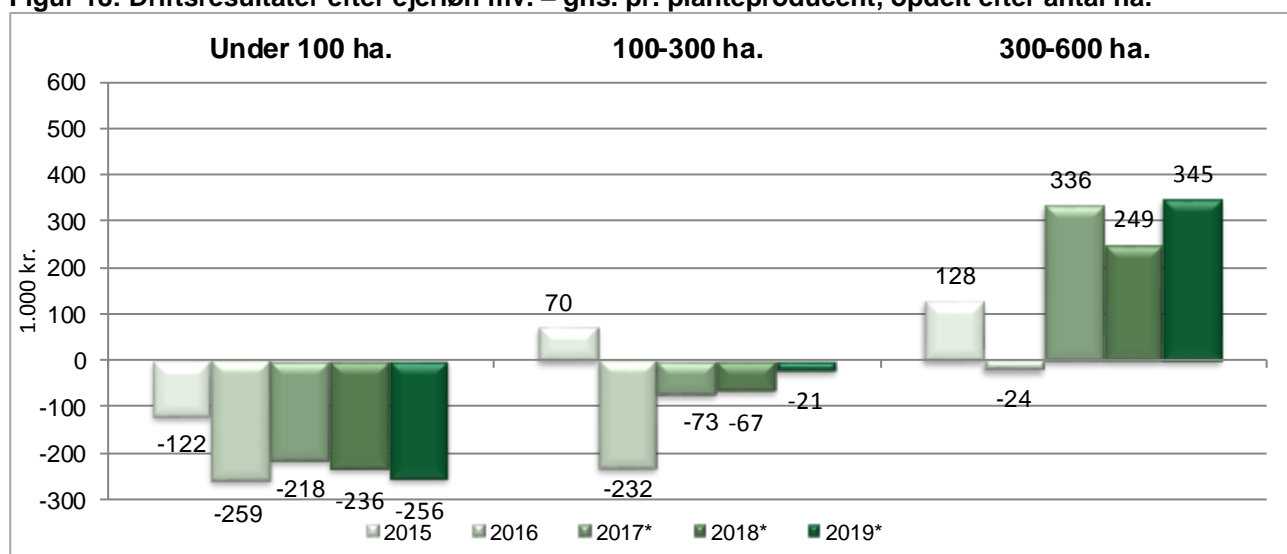
* 2017-2019: Prognose fra SEGES

Størrelsesgrupper

De mindste bedrifter ventes at få et gennemsnitligt driftsresultat efter ejerløn mv. i 2017-2019 på omkring minus 240.000 kr. Bederifterne i mellemgruppen opnår i samme periode et negativt resultat på omkring 50.000 kr., og de største bedrifter et gennemsnitligt positivt resultat på omkring 310.000 kr.

De mindste bedrifter har en stor andel af gartneriafgrøder, hvilke gør dem mindre følsomme overfor udsving i priserne på kornafgrøder og raps. Samme kendetegn gælder for de største bedrifter, blot er det for disse bedrifter kartoffelafgrøderne, der vægter meget set i forhold til korn. Mellemgruppen har en stor andel af kornafgrøder og mindre andel af kartofler og specialafgrøder. Denne gruppes følsomhed overfor udsving i kornpriser og kornudbytter ses bl.a. i det relativt store fald i indkomst fra 2015 til 2016, hvor både priser og udbytter faldt. Til gengæld rammes de største bedrifter af et forventet kortvarigt fald i priserne på spisekartofler i 2018.

Figur 18: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. planteproducent, opdelt efter antal ha.

Nøgletal for størrelsesgrupper

Tilsvarende indkomstgrupperne er der stor forskel på nøgletallene i forhold til bedriftens størrelse. Det kommer til udtryk i nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad", opdelt efter bedrifternes størrelse. Under de anvendte pris- og udbytteforhold forventes de mindre bedrifter hverken at kunne skabe en positiv forrentning af bruttoudbyttet eller anvendte aktiver helt frem til 2019.

Tabel 27: Nøgletal efter størrelsesgruppe – planteproducenter

Pct.	Antal					
	2016	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Overskudsgrad, landbrug, gns. alle	2.481	15,0	6,2	12,0	12,9	14,4
Under 100 ha.	308	2,0	-7,0	-3,3	-2,2	-2,7
100-300 ha.	1.630	15,0	2,1	9,2	10,6	12,6
300-600 ha.	454	15,3	11,7	16,2	16,4	17,9
Afkastningsgrad, landbrug, gns. alle	2.481	1,4	0,5	1,1	1,2	1,3
Under 100 ha.	308	0,2	-0,6	-0,3	-0,2	-0,3
100-300 ha.	1.630	1,3	0,2	0,7	0,8	1,0
300-600 ha.	454	1,6	1,2	1,8	1,7	1,9

* 2017-2019: Prognose fra SEGES.

Følsomhed

For at vurdere prognosens følsomhed, er der foretaget konsekvensberegninger ved ændringer i centrale afgrødepriser og renter. Der er opstillet scenarier for de forventede mest sandsynlige salgspriser på afgrøder og for renteudviklingen. Beregningerne er gennemført på de tidligere anvendte størrelsesgrupper for prognosen i 2018. I Tabel 28 ses bevægelser i driftsresultatet efter ejerløn mv. i forhold til prognosens centrale forudsætninger.

En højere kornpris på 10 kr. pr. hkg. vil medføre en forøgelse af driftsresultatet på de største bedrifter med 420 kr. pr. ha. for alle dyrkede ha., på de mellemste bedrifter forøges driftsresultatet med 470 kr. pr. ha, og på de mindste bedrifter forøges driftsresultatet kun med 350 kr. pr. ha. Samme forhold gør sig gældende ved prisfald.

Især for bedrifterne i den største gruppe mellem 300 og 600 ha. er følsomheden stor ved ændringer i kornpriserne og renten. For de mindste bedrifter på op til 100 ha. er konsekvenserne ved udsving i kornpriserne forholdsvis små på grund af deres større andel af specialafgrøder. Det samme gælder for de største bedrifter, der har en stor andel af kartofler. Modsat for bedrifterne mellem 100 – 300 ha med en stor andel af kornafgrøder.

Der er stor usikkerhed om både priser og udbytter, og det er derfor altid væsentligt at forholde sig til følsomhed i prognoserne. Det er samtidig vigtigt at sikre sig mod yderligere prisfald på afgrøderne ved at konsolidere og kun investere i aktiver, der giver et afkast, som står mål med risikoen.

Tabel 28: Ændring i driftsresultat pr. planteproducent ved ændring i priser og renter, 2018*

1.000 kr.	Under 100 ha	100-300 ha	300-600 ha
Driftsresultat	10	255	565
Driftsresultat efter ejerløn mv.	-236	-67	249
Hvede og byg 15 kr./hkg. lavere	-36	-127	-268
Hvede og byg 10 kr./hkg. højere	25	85	179
Renter ca. 0,75 pct.point højere**	-54	-110	-269
Renter ca. 0,50 pct.point lavere**	36	74	178

* Pris- og renteudsvingene er valgt ud fra et sandsynlighedsinterval, der ventes at opfange ca. 2/3 af prisbevægelserne. Som i det centrale skøn er pris-/renteprognosen et udtryk for den forventede gennemsnitligt handlede pris/rente, og ikke højest/lavest pris/rente.

** Der forudsættes et parallelskifte på variable lån, uanset løbetid og underliggende aktiver, mens den lange rente fastholdes.

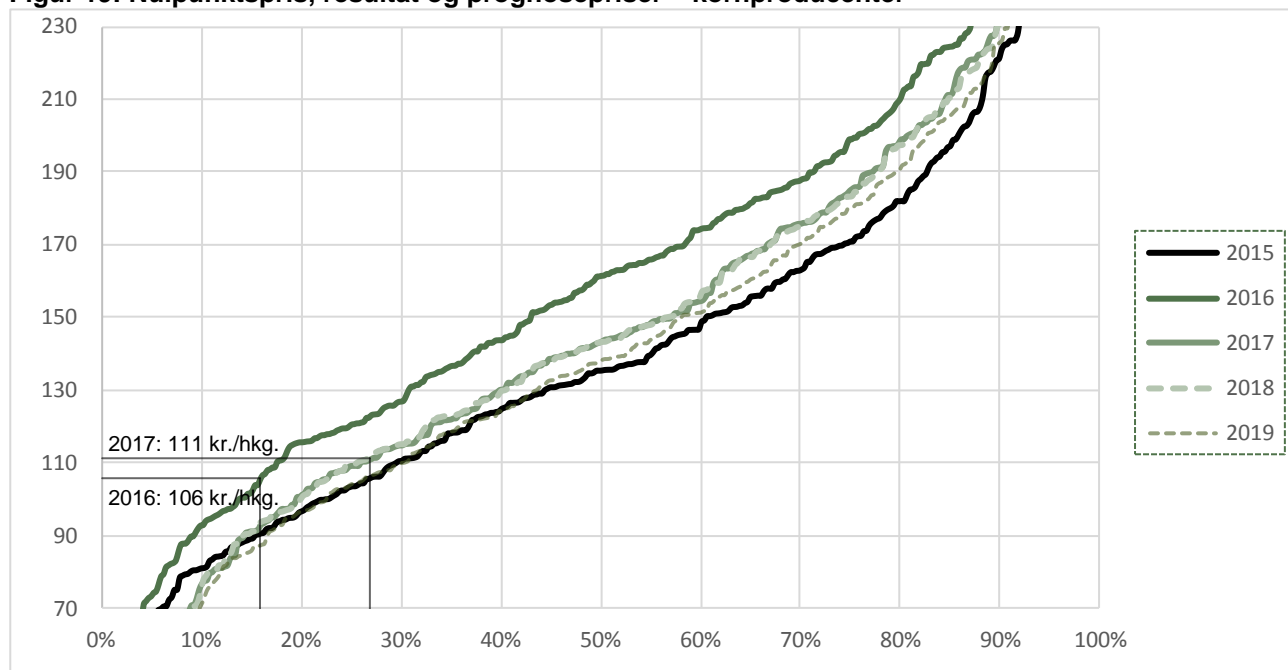
Nulpunktpris, resultat - kornproducenter

I figuren nedenfor vises nulpunktprisen for hele prognoseperioden. De anvendte nulpunktpriser vedrører hele bedriften, dvs. også markdriften og andre landbrugsaktiviteter. Nulpunktpriserne er defineret i Bilag 2 og beregnes ud fra de i prognosen anvendte forudsætninger for omkostningerne. Ved at sammenholde med forventede prognosepriser ses, hvor stor en del af bedrifterne, der har en nulpunktpris hhv. over og under prognosepriserne.

Ikke overraskende ligger nulpunktpriskurven relativt højt i 2016 med de lave afgrødeudbytter på korn og raps. Med de lave priser på korn i 2016 vil andelen af bedrifter, der kan opnå et positivt resultat i 2016 være relativt begrænset. Bedre ser det ud i prognoseårene 2017 – 2019, hvor der forventes højere udbytter, og samtidig skønnes der lidt højere priser end i 2016. Figuren viser, at der fortsat vil være mange bedrifter, der ikke tjener penge på deres produktion, men at andelen er faldende.

Tabel 29 viser nulpunktpriserne fordelt på nulpunktgrupper, hvoraf der fremgår, at det kun er gruppen med den laveste nulpunktpris og givetvis de mest effektive bedrifter i mellemgruppen, der pt. tjener penge på produktionen af korn.

Figur 19: Nulpunktpris, resultat og prognosepriser – kornproducenter

Tabel 29: Nulpunktpris, resultat - kornproducenter, opdelt i nulpunktgrupper

	2014	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Nulpunktpris, resultat, gns. alle	140,6	144,1	168,1	151,9	152,0	147,6
Laveste 1/3	92,6	86,9	100,8	86,5	87,2	83,6
Mellemste 1/3	141,0	135,6	159,4	143,5	143,4	138,5
Højeste 1/3	188,5	211,9	246,5	228,7	228,7	223,5

* 2017-2019: Prognose fra SEGES.

Aktiver, gæld og investering

For den gennemsnitlige heltidsplanteavlbedrift forventes der en positiv likviditet før investering på 487.000 kr. i 2017. Dette skal sammenholdes med, at afskrivningerne i gennemsnit er på ca. 520.000 kr. om året i prognoseperioden fra 2017 – 2019. I investeringerne på et niveau omkring 1,8 mio. kr. indgår, at den gennemsnitlige planteavlbedrift udvides med ca. 4 ha. om året, hvoraf ca. 41 pct. af arealet forpagtes. Der er derfor investeret en del i markbruget. Likviditeten til rådighed til anlægsinvesteringer i prognoseperioden svarer i store træk til størrelsen af afskrivningerne, eller omkring 550.000 kr. Det er ikke tilstrækkeligt til at dække de forventede investeringer på omkring 1,8 mio. kr., og der må optages yderligere lån for at dække investeringsbehovet. Konsekvensen, hvis der ikke optages yderligere lån, kan blive, at det kan blive vanskeligt at opretholde produktionsapparatet på nuværende niveau for en gennemsnitsbedrift.

For de mindre planteproducenter med op til 100 ha. forventes gælden pr. ha. at ligge stabilt omkring 135.000 kr. i hele prognoseperioden. Samlet set forventes gælden for denne gruppe at stige med 0,9 mio. kr. pr. bedrift i perioden. For de store bedrifter på mellem 300–600 ha. forventes gælden pr. ha. at ligge på omkring 110.000 kr., og samlet set forventes gælden i denne gruppe at stige med 8,5 mio. kr. pr. bedrift i prognoseperioden.

Den højeste tredjedel af bedrifterne målt ud fra driftsresultatet forventes at have en gæld pr. ha. i prognoseperioden på omkring 95-100.000 kr., og den samlede gæld i denne gruppe forventes at stige med omkring 3,8 mio. kr. pr. bedrift. Den laveste gruppe af bedrifter målt ud fra driftsresultatet forventes at have en gæld pr. ha. i prognoseperioden på omkring 115-200.000 kr., og den samlede gæld forventes i denne gruppe også at stige med 3,8 mio. kr. pr. bedrift.

Tabel 30: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer pr. heltidsbedrift

1.000 kr.	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Fast ejendom	30.604	31.764	33.484	35.278	37.150
Landbrugsaktiver i alt	35.961	36.945	38.684	40.506	42.413
Aktiver i alt	40.413	41.640	43.592	45.633	47.766
Realkreditlån	-16.022	-17.327	-18.292	-19.286	-20.260
Bank-/sparekasselån	-2.580	-2.599	-2.744	-2.744	-3.039
Gæld i alt	-21.126	-22.504	-23.757	-25.048	-26.314
Gæld pr. ha	-95	-100	-103	-107	-110
Egenkapital**	14.891	13.607	13.509	13.426	13.423
Investeringer i alt	-1.314	-1.691	-1.740	-1.791	-1.843
Nøgletal, pct.					
Soliditetsgrad	36,8	32,7	31,0	29,4	28,1

* 2017-2019: Prognose fra SEGES. I prognoseperioden forudsættes det, at ejendomspriserne følger den generelle inflationsudvikling.

Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger

Indkomstprognosen for 2016-2019 bygger blandt andet på forudsætningerne gengivet i tabellen nedenfor.

Tablel A: Prisforventninger**

	Gns. 2004-2013	2014	2015	2016	2017	Normalår *
Bytteforhold						
Hele landbruget	101	98	93	92	99	-
Mælkeproducenter	103	107	93	89	103	-
Svineproducenter	102	96	92	96	102	-
Planteproducenter	103	97	104	105	104	-
Mælkeproduktion						
Mælkepris, konv. (kr./kg. standard mælk)	2,42	2,98	2,34	2,15	2,77	2,60
Mælkepris, konv. (kr./kg. EKM)	-	2,89	2,29	2,10	2,71	2,55
Mælkepris, økologisk (kr./kg. standard mælk)	2,94	3,51	3,22	3,39	3,68	3,35
Mælkepris, økologisk (kr./kg. EKM)	-	3,43	3,14	3,31	3,59	3,27
Mælkeydelse pr. ko, konv. (stigning i pct. pa.)	-	4,50	4,00	1,00	2,00	-
Mælkeydelse pr. ko, øko. (stigning i pct. pa.)	-	4,50	4,00	1,00	2,00	-
Oksekødsproduktion						
Oksekød – ældre køer (281-300)	14,94	17,74	18,75	17,51	17,35	17,31
Svinekødsproduktion						
Svinekød (afregningspris, kr./kg.)	10,07	10,93	9,95	10,39	11,37	10,50
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	349	376	339	371	410	372
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	203	221	196	217	243	216
Fravænnede grise pr. årssø	-	30,6	31,4	32,2	33,0	-
Planteproduktion						
Foderhvede (kr./hkg.)	117	126	117	106	111	110
Foderbyg (kr./hkg.)	115	119	118	102	103	105
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	-	195	184	209	249	210
Maltbyg (kr./hkg.)	101	135	130	118	126	122
Raps (kr./hkg.)	244	263	261	267	280	265
Kartofler, konsum (kr./hkg.)	-	100	155	133	125	120
Foder o.a.						
Soyaskrå (kr./hkg.)	212	298	286	272	260	270
A-bl. 18 pct., økologisk	317	314	294	298	321	315
C-bl. 30 pct., økologisk	401	412	417	429	429	440
Foderhvede (kr./hkg.)	127	134	125	116	123	122
Foderbyg (kr./hkg.)	126	130	127	114	115	118
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	-	209	204	232	261	225
Rapsskrå (kr./hkg.)	180	192	196	192	182	190
Gødning (indeks)	161	197	185	151	145	165
Dieselolie (øre/l)	502	619	522	470	516	600

* Prognose fra SEGES, Landbrug & Fødevarer. "Normalår" jf. definition i Bilag 2.

Prisprognosen udtrykker forventningerne til den gennemsnitligt handlede pris for alle mængder; spot, kontrakt og internt på bedrifterne.

** Priserne er plus efterbetaling og minus diverse produktionsafgifter.

Prognoserne offentliggøres næste gang:
Tirsdag den 16. januar 2018

Af konkurrenceretlige årsager er prisprognoserne for 2018 og 2019 udeladt. Disse indgår dog fortsat i Landskalkuler i Ø90, i Mark Online og DMS. Udvalgte abonnenter til Landbrugsinfo har adgang til prognosepriserne for 2017-2021 direkte i www.farmtal.dk.

Bytteforhold

Landbrugets bytteforhold er afgørende for landbrugets konjunkturer. Der er forskel på de enkelte driftsgrene, men i 2017 ventes bytteforholdet for tre af de fire største driftsgrene, kvæg, svin og mink at stige, mens kun planteproducenternes bytteforhold ventes uændret. Bytteforholdet ventes at toppe i 2017 og 2018 i denne konjunkturcyklus, og ventes at falde lidt tilbage igen til et nogenlunde konjunktur neutralt niveau i 2019.

Salgspriser

Korn

Overgangslagrene fra gammel til ny høst er store i både Europa og globalt, og god høst betyder, at markedet fortsat er overforsynet – især eksporteres store mængder ud af Sortehavsregionen. Derfor ventes fortsat priser i intervallet 100-110 kr./hkg for foderbyg og -hvede. De lave priser på korn kan få betydning for, hvilke afgrøder landmændene vil så i efteråret 2017 og foråret 2018, hvor kornproducenter i højere grad kan forventes at søge mod alternative afgrøder som oliefrø og proteinafgrøder.

Rapsprisen vil være under pres fra det nuværende niveau omkring 265 kr./hkg., da EU har tabt sagen om størrelsen af importtold overfor agentinsk biodiesel. Til gengæld er det globale, vegetabiliske oliemarked under pres, hvilket kan betyde, at prisen i det nye år evt. kan forblive på nuværende niveau.

Svinekød

Priserne for svinekød og smågrise er steget indtil midt på året, hvorefter priserne er stagneret og faldet lidt. Udover de vanlige sæsonmæssige forhold har især et fald i dollarkursen samt et fald i den kinesiske import spillet ind. Derudover har vejret i Europa været for koldt i nord og for varmt i syd. I EU har smågrise- og svinekødsproduktionen været forholdsvis træg i 2017, men i 2018 forventes produktionen at stige på baggrund af god økonomi hos de europæiske producenter. Produktionen ventes også at stige i Kina og USA, hvilket medfører større konkurrence på eksportmarkederne og medvirker til lavere priser i 2018 end i 2017, men set over året vil priserne fortsat holde sig på et relativt højt niveau resten af 2017 og et godt stykke ind i 2018.

Oksekød

I årets første 9 måneder er der slagtet 294.295 kreaturer på eksportautoriserede virksomheder med klassificering. Det er 5 pct. færre kvægslagtinger end i 2016. Det er primært antallet af slagtede køer, som er faldet – hele 15,7 pct. i forhold til sidste år. Samtidig er antallet af slagtede tyre over 2 år steget med 9,1 pct. - dog fra et relativt lavt udgangspunkt. Priserne afspejler det lavere udbud på markedet. Priserne på især kvier og køer har igennem 2017 været støt stigende. Gennemsnitsprisen pr. slagtedyrt for perioden januar til september er 2158 øre pr. kg. slagtet vægt. Det er en stigning på 3,3 pct. i forhold til året før. Det lavere antal slagtinger som er set hidtil i 2017 forventes at gøre sig gældende for resten af året.

Mælk

Prisen på mælk har generelt været stigende siden 4. kv. 2016. Det skyldes et fald i den globale mælkeproduktion og en stigning i efterspørgsel fra Fjern- og Mellemøsten. Markedet er drevet af efterspørgsel efter fedtholdige produkter, og lagrene af mejeriprodukter er lave i øjeblikket. Mælkeprisen ligger nu over det historiske gennemsnit, og forventes at forblive høj resten af 2017 og et godt stykke ind i 2018. I prognosen forventes fortsat små prisstigninger i fjerde kvartal, og at prisen herefter toppe ud. Den økologiske mælkepris forventes stort set at følge udviklingen i den konventionelle mælkepris, men med en gradvis indsnævring af øko-tillægget til 80 øre i 2018 som følge af større udbud af økologisk mælk.

Købspriser

Foder

Sojaprisen er i historisk målestok lav på nuværende tidspunkt. Prisen på sojaskrå ved kajkanten er omkring 240,- kr./Hkg. Leveringsprisen er omkring 250 kr./Hkg. Tendensen er, at prisen fortsat vil være lav de næste mange måneder. Den seneste prognose fra USDA viser en nogenlunde parallel udvikling i udbud og efterspørgsel med uændrede lagre i forhold til 2016/17. I prognosen forudsættes, at prisen først nærmer sig et mere "normalt" niveau i 2019.

Gødning, bekæmpelsesmidler mv.

Gødningsprisen er fortsat lav. 21-3-10 handles for øjeblikket til omkring 235-240 kr./hkg. Som forudsætning indregnes lidt lavere gennemsnitlige priser i 2017-2019 end i 2016.

Priserne på bekæmpelsesmidler forudsættes uændrede i forhold til 2016-niveauet.

Konjunktur og renter

Hovedscenariet for prognosen er en moderat, positiv vækst i den globale økonomi i hele prognoseperioden. Der er ikke udsigt til inflation, som ligger over de største centralbankers målsætninger, i særdeleshed ikke i Europa.

USA har hævet renten, og yderligere renteforhøjelser i løbet af 2017 og 2018 er mulige. Baggrunden er især et stærkt arbejdsmarked, let stigende inflation, et ønske om en normalisering af rentemarkedet samt visse forventninger om vækststimulerende økonomisk politik med Trump. Vi forventer, at renteforhøjelserne i den-ne cyklus bliver beskedne, da de indledes sent i konjunkturforløbet, og da der ikke er afgørende tegn på inflation.

I Kina meldes væksten stabil på ca. 6,5 pct., og økonomien styres stramt for at undgå såvel overophedning som vækstnedgang. Det ventes, at staten formår at styre økonomien ned i retning af 5-6 pct. i de nærmeste år. De største risici er aftagende eksportvækst, overbyggeri, et skrøbeligt kreditmarked samt opbygning af en gældsboble i Kina. Japan kæmper fortsat mod afmatning trods stærkt ekspansiv økonomisk politik.

Den Europæiske Centralbank (ECB) stimulerer vækst og inflation med lave renter, opkøb af værdipapirer og rigelig likviditet, dog i aftagende omfang. Væksten er tiltaget, og spekulationer om deflation og genopblusset gældskrise er skudt i baggrunden. Kronen er stærk, og der ventes nogenlunde ro om de danske valutareserver og renter.

Tabellen nedenfor viser, hvilke renteforudsætninger fremskrivningen og prognosen bygger på.

Tablet B: Renter inkl. bidrag mv.

	2014	2015	2016	2017*	2018*	2019*	"Normalår" *
Realkredit, fast, dkr.	3,74	3,48	3,64	3,69	3,74	3,84	4,40
Realkredit, flex, dkr.	1,48	1,41	1,37	1,40	1,46	1,56	2,50
Realkredit, flex, euro	1,60	1,42	1,42	1,46	1,53	1,63	2,40
Finanslån, valuta	5,44	5,38	5,33	5,36	5,42	5,52	5,75
Kassekredit, dkr.	6,50	6,37	6,34	6,37	6,43	6,53	7,25
Banklån, dkr	5,44	4,93	5,09	5,14	5,19	5,29	5,75

* Prognose fra SEGES

Bilag 2: Datamateriale og definitioner

Datamateriale

Udarbejdelsen af prognosen sker ud fra historiske regnskabsresultater samt forventede ændringer i produktion, effektivitet, købs- og salgspriser, investeringer og finansielle forhold m.v.

Prognosen er baseret på de foreløbige vejede 2016 regnskabsresultater fra økonomidatabasen. Regnskabsresultaterne er repræsentative for hele landbruget, idet de er vejede op til det samlede antal landbrugsbedrifter, der var i 2016 i Danmark i henhold til Danmarks Statistisk landbrugstælling.

Bedrifterne, der indgår, skal være på mindst 10 ha., eller værdien af et "standardoutput" (omsætning) skal være på mindst 15.000 euro. Årsrapporten skal derudover indeholde privatøkonomiske data. Kun kalenderårsbedrifter indgår i 2016 resultaterne. For at være defineret som et landbrug skal mindst halvdelen af omsætningen stamme fra landbrugsproduktionen.

Indkomstprognoserne for 2016-2019 er lavet på baggrund af regnskaberne i DLBR's økonomidatabase for 2016 samt prognoser for salgs- og købspriser, hvor baggrunden for prognoserne fremgår ovenfor.

Analysen vedrører heltidsbrug. Et heltidsbrug er defineret som et brug, hvor årets produktion kræver en arbejdsindsats, der er på mindst 1.665 normtimer. Heltidsbrug står for ca. 85 pct. af den samlede landbrugsproduktion.

I de foreløbige vejede resultater for 2016 indgår 6.421 regnskaber, der er vejede op til 28.210 landbrugsbedrifter. Af disse bedrifter er de 4.942 heltidsbedrifter, der er vejede op til 9.766 bedrifter.

Klassifikationen af bedriftstyper (Planteavl, kvæg, svin, pelsdyr, fjerkræ) er baseret på EU's standarder om dette. Grundprincippet er, at mindst 50 pct. af omsætningen skal komme fra en bestemt driftsgren, for at bedriften tilhører denne driftsgren. Ved enkelte tabeller indenfor de respektive driftsgrene, kan der være foretaget yderligere afgrænsning af grupperne.

Kvæg

Bedrifterne, der indgår, har en standardomsætning på mindst 50 pct. fra kvæg og grovfoderproduktion. Derudover skal 50 pct. af bruttoudbyttet, kvæg stamme fra mælkeproduktionen. I de foreløbige vejede resultater for 2016 indgår 1.927 regnskaber, der er vejede op til at repræsentere 2.915 landbrugsbedrifter. Der er anvendt følgende grupperinger:

- Konventionelle med 100-200 årskøer: 1.066 bedrifter
- Konventionelle med 300-400 årskøer: 217 bedrifter
- Økologer med 100-200 årskøer: 157 bedrifter

Svin

Bedrifterne, der indgår, har en standardomsætning på mindst 50 pct. fra svineproduktionen. I de foreløbige vejede resultater for 2016 indgår 1.396 regnskaber, der er vejede op til at repræsentere 2.319 heltids landbrugsbedrifter. Der er anvendt følgende grupperinger:

- Slagtesvineproducenter med 2.000-7.000 slagtesvin: 272 bedrifter
- Slagtesvineproducenter med 7.000-12.000 slagtesvin: 219 bedrifter
- Slagtesvineproducenter med mere end 12.000 slagtesvin: 175 bedrifter
- Smågriseproducenter med 200-750 årssøer: 421 bedrifter
- Smågriseproducenter med mere end 750 årssøer: 299 bedrifter

Planter

Bedrifterne, der indgår, har en standardomsætning på mindst 50 pct. fra planteproduktionen. I de foreløbigt vejede resultater for 2016 indgår 1.078 regnskaber, der er vejet op til at repræsentere 2.481 landbrugsbedrifter. Der er anvendt følgende grupperinger:

- 0-100 ha.: 217 bedrifter
- 100-300 ha.: 1.151 bedrifter
- 300-600 ha.: 320 bedrifter.

Definitioner

Afkastningsgrad, landbrug: $\frac{\text{Resultat af primær drift+EU-støtte +nettoforpagtning+ ejer aflønning}}{\text{landbrugsaktiver,ultimo}} \times 100$

Udtrykker virksomhedens evne til at forrente de anvendte landbrugsaktiver.

Bytteforhold: Bytteforholdet beskriver udviklingen i producenternes salgspriser i forhold til deres købspriser. Der tages udgangspunkt i gennemsnittet af de månedlige observationer i årene 2010-2012, som angives med indeks 100. En værdi over 100 betyder, at bytteforholdet er bedre end gennemsnittet af 2010-2012 og vice versa.

$$\text{Bytteforhold} = \frac{\text{Salgsprisindeks}}{\text{Købsprisindeks}}$$

Indeksene for salgs- og købspriserne er vægtede ud fra de enkelte salgsprodukters og omkostningsarters gennemsnitlige andel i årene 2010-2012 af henholdsvis den samlede omsætning og de samlede omkostninger. Der er kun medtaget indtægter og omkostninger, der er en del af resultat af primær drift plus afkoblet EU-støtte. Udviklingen i renteniveauet påvirker således ikke bytteforholdet.

Driftsresultat efter ejerløn mv.: Der foretages en justering af resultatopgørelsens "Driftsresultat" ved at fratrage ejerfamiliens løn og korrigerer for værdiændring på stambesætning. Korrektionen for værdiændring foretages, da stambesætning er et aktiv, og derfor ikke bidrager til det driftsmæssige resultat. Ved at fratrage ejerfamiliens løn fra "Driftsresultatet" fremkommer et resultat, hvor alle indsatsfaktorer er aflønnet, bortset fra egenkapitalen. "Driftsresultat efter ejerløn mv." er således et udtryk for, hvor meget der er tilbage til at forrente egenkapitalen. Samtidig er "Driftsresultat efter ejerløn mv." sammenlignelig med driftsresultatet i en selskabskonstruktion, hvor al indsat arbejdskraft indgår i resultatopgørelsen.

Ejerløn: Der anvendes en beregnet ejerløn som approksimation for aflønning af ejerens arbejdsindsats. Beregningen er baseret på virksomhedens normtimeantal, lønudgifter til medarbejdere, udgifter til maskinstation samt ejerens indkomst uden for landbruget.

Investeringskvote: $\frac{\text{investeringer i alt}}{\text{Aktiver i alt}} \times 100$

Udtrykker investeringsniveauet i forhold til produktionsapparatets størrelse.

Konsolidering: Virksomhedens indtjening efter private indtægter, beregnet skat, pensionsindbetaling og privatforbrug. Konsolidering er således et mål for, om indtjeningen i virksomheden efter skat sammen med de private indtægter kan dække privatforbrug og opsparing.

Likviditet før anlægsinvesteringer: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger og besætning.

Likviditetsoverskud/-behov: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger og besætning minus faktiske investeringer.

Normalår: Et normalår tager udgangspunkt i anslåede langsigtede priser fra OECD/FAO's ti-årige prisprognoser, som de fremgår af Agricultural Outlook. Der foretages endvidere en korrektion i henhold til valuta, den skønnede produktivitets- og inflationsudvikling samt tilpasning til danske markedsforhold.

Nulpunktpris, resultat: I denne publikation anvendes nulpunktpris, resultat som en pendant til det viste "Driftsresultat efter ejerløn mv.", hvor alle inputfaktorer er aflønnet, bortset fra egenkapitalen. Nulpunktpris, resultat er således den pris, der som minimum skal til for at dække de samlede omkostninger, herunder stykomkostninger, kapacitetsomkostninger, afskrivninger, finansielle omkostninger (faktisk finansieringsrente), ejer aflønning samt modregning for salg af andre produkter end hovedproduktet.

De anvendte nulpunktpriser i denne publikation vedrører **hele** bedriften, og adskiller sig herved fra en driftsgrensanalyse. Det vil sige, at aktiviteterne i både stald, mark og andre landbrugsaktiviteter indgår i beregningen. Hvis nulpunktprisen for hovedproduktet ligger under markedsprisen, er økonomien på virksomheden under normale omstændigheder holdbar.

Nulpunktpris, konsolidering: Virksomhedens indtjening efter private indtægter, beregnet skat, pensionsindbetaling og privat forbrug. Nulpunktpris, konsolidering er et mål for, om indtjeningen i virksomheden sammen med de private indtægter er tilstrækkelig til at dække privatforbrug og opsparing.

Overskudsgrad, landbrug:
$$\frac{\text{Resultat af primær drift} + \text{EU-støtte} + \text{nettoforpagtning} + \text{ejer aflønning}}{\text{Bruttoudbytte, inkl. intern omsætning}} \times 100$$

Udtrykker virksomhedens evne til at forrente omsætningen.

Soliditetsgrad:
$$\frac{\text{Egenkapital ultimo}}{\text{Aktiver i alt, ultimo}} \times 100$$

Udtrykker hvor solidt et kapitalgrundlag virksomheden har i forhold til gældsforpligtelserne.

SEGES skaber løsninger til fremtidens landbrugs- og fødevarerhverv. Vi udvikler forretningsmuligheder i tæt samarbejde med vores kunder, forskningsinstitutioner og virksomheder over hele verden. SEGES er en del af Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

SEGES
Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.
Agro Food Park 15
DK 8200 Aarhus N

+45 8740 5000
info@seges.dk
seges.dk

